

I.

Bola jar. Príroda sa obliekala v sviežu zelenú tisíceroch odtieňov a svoj nový plášť vyšívala milionmi pôvabných kvetov. Od mora povieľaly teplé vetriky. Zadravovali do ľudí, ako by chceli vypočovať silu človeka, strapatily každému vlasy, ako by sa chceli presvedčiť, nakolko je kto trpezlivý. A keď nestačili všetku svoju energiu vybiť dolu, vzniesli sa do výšky a prehánali a roztrhávaly tam mraky a mráčky. Až na večer, keď zem i nebo zahľadli sa v temné šero a ľudia zašli do svojich prístývkov, odišli vetriky unaveným krokom do hôr, zahniezdili sa tam do vetví krovov a pošepkávaly im veci smutné i veselé o ľuďoch a krajoch.

Bola jar teplá a príjemná.

Namiko San sedela na terase hotela v kúpeľoch Ika: pozorovala, ako vietor rozháňal mraky po oblohe, ako slnce zachodí za obzor a šero sa rozohŕňuje zôkol-vôkol.

Účes „marumage“ prezrádza, že Namiko San je vydatá, a môžete usudzovať, že je šťastná, lebo jej hlboké a pokojné oči hľadajú dlho a dlho do diaľky, ako by nič nevideli a ako by sa len pohrávaly s čímsi tušeným, vymysleným. Mäkké hodvábné kimono striebritej farby hladko prilieha na jej bambusovo štíhle telo a jej hlava je tak jednoduchá a detská krásna: veď Namiko San prežíva len svoju osemnásť jar.

V zošerenej izbe pri balkóne otvorili sa dvere a vošla stará slúžka Iku.

— Milostivá slečna, ale, ale, ako sa stále zabúdam, — milostivá pani, nesiem list. Akože sa tu už len so mnou. Ani vás len nevidím. Kdeže ste, milostivá pani?

— Tu som, Iku. — ozvala sa Namiko San s balkóna.

— Jaj, je už tak neskoro, a ešte ste vonku. Chytré podte dnu, lebo prechladnete. A pán barón tu ešte nie je?

— Ešte neprišiel, — odvetila Namiko San, vstupujúce do izby. — Nevie, čo sa stalo, že ešte vždy neprichodí. Treba bude poslať ta dakoho. Urob to hneď, Iku.

— Áno, áno, hneď to pošlem sluhu, len čo rozsvietim, milostivá pani.

Zažala lampu a Namiko San dychtivo siahla za listom.

— Od otecka, od otecka je to, — radostne oznamovala, — keby tu už len bol Takeo! Prečo len dnes tak dlho neprichádza?

— Od nášho pána je to? Čo len píše? Nestalo sa nič, myslím, nič smutného, všakže? A všakže pán napísal dačo aj na zasmiatie? To on rád robieva.

Zatiaľ čo sa stará slúžka nezastaviteľne rozhovorila, tmoliac sa sem a tam po izbe, Namiko San sa pohrúžila do čítania listu.

— Zima je tu. Čo to za rozdiel, keď sa pride z Tokia.

Namiko San zatiaľ prečítala list, svinula dlhý, popísaný závitok a strčila ho do obálky.

— Zima je ti, Iku? No, veď je ešte len máj a sme v horách. Veď otecko si na teba spomenul: máš sa teplučko obliekať a dávať si pozor, aby sa ti nevrátili tvoje staré reumatické bolesti.

— Pán bol vždy taký láskavý, vždy sa o každého tak staral. Len vy na seba dávajte pozor, moja drahá pani Namiko. Veď viete, že ste jeho miláčkom.

Iku sa medzitým priplichla k svojej mladšej veliteľke a začala jemnými dotykmi upravovať čosi neviditeľného na jej bezvadnom „marumage“ a

neúnnavne pri tom blabotala:

— Ako vám len ten účes sluší! A vaša tvárčka je stále taká detská. A ako nám len čas uteká. Nie je tomu ešte dávno, čo som vás nosila na rukách a učila vás vraviť „mama“.

— Ach, moja drahá mama, — zavzlykala Namiko San a sklónila svoju hlavu nežne na rameno starej slúžky.

— Ale nie, nie, moja drahá Namiko San, — a Iku pohladkala líce mladšej panej, sama pri tom vzlykajúc.

— Vidíte, ja, bláznivá, len taram a taram, až vás rozosmutím. No, veď som už stará, odpusťte mi to Vyste, moja drahá pani, vo svojom detstve museli prežiť taký veľký zármútok, a vaša mamička sa nedožila tohoto veľkého šťastia...

A vždy budete tak šťastná, váš život bude vždy tak krásny. Máte tak nežného, dobrego muža...

— Pán barón sa vrátil, ohlásil práve zdola od schodov.

Namiko San stála už v otvorených dverách a prichodiacemu radostne hľadela v ústrety.

— Tu som, Namiko San, — hneď idem nahor, — volal na ňu zdola mladý, asi triadvadsaťročný muž v europšom obleku.

Ale Namiko San sbešla rýchle dolu schodmi a stála pri svojom mužovi skôr, ako mohol vziať z ruky sprievádzajúceho ho sluhu pár nádherných haluzí azalie.

Pery a oči mladšej panej hovorili o veľkej radosť, ktorú jej urobili kvety, a radosť ešte väčšej nad príchodom manžela.

Iku, ktorá medzitým tiež zašla za svojou veliteľkou dolu, vzala kvety do náručia a rozplývajúca sa chválou nad ich krásou,

odnášala ich nahor do izby. A celou cestou po schodoch táto dobrá starena blabotala si čosi o láske a kráske. Len až shora, keď úfala, že mladí manželci si už vymenili nežný pozdrav na uvítanie, ohlasovala:

— Pán barón, váš kúpeľ je pripravený.

— Dobrá, Iku, hneď idem do vody, — odvetil mladý muž.

Namiko San vyšla zasa nahor do izby.

— Pán barón je vždy tak čulý, vždy dobrej nálady, vždy veselý. To sú zasa všetky námorní dôstojníci takí, všakže, milostivá pani?

Namiko San sa obzrela na slúžku, idúcu za ňou, a nič nepovedala. Nepovedala nič, ale jej oči a úsmev prezradili mnoho. Vravie, že má plnú dušu šťastia a srdce prekypuje povďačnosťou za všetko toto šťastie.

Iku pripravovala večeru a stále si čosi blabotala, lebo jej duša tiež prekypovala a treba bolo myšlienkam pretrhnúť hať. Namiko San zatiaľ hľadala čosi v skriní a zdalo sa, že bola práve hotová, keď sa za dvermi ozvaly ťažké kroky. Dvere sa potom rázne otvorili a vošiel mladý muž, zahalený do kúpacieho plášta.

— Tak, to ma osviežilo, — odľahčil si.

— Ako rýchle sa náš pán vykúpe, — čudovala sa Iku.

— Mužský a k tomu ešte vojak sa nekúpe tak dlho ako vy, ženské, to vieš, Iku, — smial sa Takeo veselo a chytré si obliekol hiele kimono, ktoré mu podávala Namiko San. Potom si sadol na podušku a pretieral si obidvoma rukami svoje plné, červené líca. Krátko strihané tvrdé vlasy trčali mu okolo gulatých lebky do výšky. Tvár mal od slnca silne opálenú a červenú ako zrelé jablko. Krátko pristrihnuté fúzy vinuli sa mu nad plnými perami ako čierne húsenička a ku kráske mu nijako nepridávali. Len temno žiariace oči, ktoré sa pozerali na svet s tak nevinnou prostotou a úprimnosťou, získavali naraz sympatie všetkých dobrých ľudí.

— Pozri, drahý, prišiel list od otecka.

Namiko San sadla si na podušku vedľa muža ľahko ako motýlik a podávala mu krásnymi hieroglyfmi popísaný závitok.

— Otec píše vždy tak žartovne, ako by ho človek počul hovoriť, — smial sa Takeo veselo, keď po liste preletel zrakom a zasa ho svíjal.

— Ale či vieš, Namiko San, že mám ukrutný hlad? Čo je s večerou. Iku? Na poludnie som veľmi málo jedol a pri tom som celý deň chodil po horách.

— Hneď, hneď sa idem pozrieť do kuchyne, — a Iku utekala dolu.

— To bolo dnes krásne, Namiko San; škoda, že si nebola so mnou, — začal Takeo San, privinul mladú ženičku nežne k sebe a hladil ju po tvári.

— Vystúpil som na horu Somu a liezol som až na Fatatsu-Take.

— Až tak ďaleko si bol? — žasla Namiko San, hľadiac na muža s detským obdivom.

— Áno, drahá. A s vrcholu Somy bol krásny pohľad do kraja. Lutoval som, že nie si pri mne, aby si všetku tú krásu mohla so mnou prežívať. Tak jasno bolo dnes, že krásne bolo vidieť vrchy Nikka a Ášia, a len si pomysli: na ďalekom obzore číral sa aj biely vrchol posvätného Fujiyamy.

— Ej, teda predpovedá šťastie.

— No a či ma tu nečakalo moje šťastie?

Namiko San sa zachvela blahom v silnom objatí mladého muža.

— Večera je tu, — ohlasovala Iku, vstupujúca do izby. A za ňou prichodily dve slúžky, ktoré prinášali krásne lakované stolčeky, na ktorých bolo plno drobných misiek so škridličkami. Iku sama prinášala gulatú, čierne lakovanú debničku s teplou ryžou.

Takeo a Namiko odstránili škridle so svojich misiek a po izbe rozšírila sa príjemná vôňa pečenej ryby.

— Tai? — zaradoval sa Takeo San.

— Áno, — ušmievavla sa Iku, — veď tu už vedie, že pán má „tai“ zo všetkých rýb najradšej.

Obidve ženy potom s radosťou pozorovali, ako si Takeo San pochutnáva. Kým sa Namiko San pohrávala s hrstkou ryže, Takeo San odstránil jej celú hrbu.

— Ďakujem, už dost, — povedal s úsmevom, keď mu Iku chcela ešte pridať.

— Pán mal naozaj veľký hlad, — povedala Iku s úsmevom, sberajúc so stolčeka prázdne misky.

— Veď sa dnes aj nachodil, — povedala Namiko San akýmiś obhajovacími tónom. — Či vieš, Iku, že bol až na vrchole Somy a prešiel až na Fatatsu-Take?

— Jejeje, to je pán asi ustatý?

— Ó, je mi už teraz celkom dobre, — smial sa Takeo San. — Len ľutujem, že sa do mňa nevteliла duša básnika Hitomaru. Ako by som teraz písal básne!

— Rada by som ta šla s tebou aspoň raz.

— zatúžila Namiko San.

— Ty, moja milá Namiko San? Keby si ty vyšla na Somu, museli by ťa vyznamenať rádom Orla, ktorý dostávajú vojaci za výkony zvlášťnej, mimoriadnej smelosti. Ani ja sám som ešte v mojom živote nešiel cestou tak strmom ako dnes. Sú aj také miesta, že treba sa štvárať po refaziach. Pravda, pre mňa to nič nie je. Vo vojenskej škole v Yedazime pilne sme sa museli čiviť v lezení, lebo je často potrebné, aby sme sa vyskriabali na vysoký lodný stožiar. Ale ty, moja drahá Namiko San? Tvoja nežná nožička sa azda ešte ani tokijskej pôdy nedotkla.

— Ak si vyjdeš, ideš len v kurume.

— Ale veď som chodila v škole aj do telocviku!

— Ach, tie hodiny telocviku v zemianskej dievčenskej škole v Tokiu. Myslí, že neznamenajú veľa, iba ak trochu zábavy. Zahraly ste sa, trochu ste zakývaly vejarmi, zamávaly ste rukávmi svojich kimon — a to vraj bol telocvik, ako mi povedali. — A Takeo San sa rozpustile rozosmial.

— Ale, Takeo San, nemal by si sa mi tak posmievav, — hnevavla sa naoko Namiko San.

— No, nič neviad, — číkal ju Takeo. — Vskak mne sa tam vtedy dačo tiež veľmi páčilo. No, neuhádla by si čo? Vieš, vedľa dcéry Yamakiho stálo tam krásne dievča vo fialovom kimone: bohaté vlasy splývaly jej na chrbát, a keď tancovala, lietaly za ňou sem a tam. A ona len tancovala a tancovala a návštevníci si ani nevšimli. Nevieš, kto to bol? Nebola to Namiko San? Vskakže to bola ona?

— Ale, Takeo San, ako to hovoríš? — A — či ty poznáš dcéru Yamakiho?

— Poznám. Môj otec jej otec vždy dajako podporoval. A Yamaki k nám ešte aj teraz chodíva. — Ale, Namiko San, čo si zrazu tak tichá a nehybná?

— Keď ty vravíš —

— Ale, ale, vy by ste sa hneď pohášterili, a to sa nesmie, — Iku s úsmevom sa zamiesala do rozhovoru a rozkladala po stolčeka

bezuché šáločky na čaj. — Hľa, čaj je pripravený. Namiko San, nalejte nášmu pánovi.

— Áno, áno, Namiko San, nehnevaj sa a daj mi čaj, prosím ťa —

Tvár Namiko San sa vyjasnila a umelecky obradným spôsobom počastovala svojho muža čajom.

II.

Namiko San bola dcérou chýrneho generála Ki Kataoka, kniežata. V detstve a mladosti nezažila veľa radosti.

Matka jej zomrela, keď bola ešte len osemročná. Namiko San sa nevedela rozpamätat ani na jej podobu. V jej spomienkach žil len jediný dojímavý a smutný výjav, na ktorý si veľmi často spomínala. Bolo to z čias, keď jej matka ležala na smrteľnej posteli. Malá Nami sedela stúlenná pri nej a ronila slzy, vylúdené akými

nezdarom v hre s mladšou sestričkou. Matkina mäkká ruka pohladkávala jej čierne vlásy a buclaté líčka a nežný, láskavý a žiaľny hlas hovoril k nej:

— Nami moja maličká, drahá. Utiš sa, dievčatko, buď pokojná, buď silná. Pozri, tvoja matka odchádza do krajiny veľmi ďalekej a nevráti sa viac. Buď dobrá, miluj nežne a vrúčne svojho otecka a svoju malú sestričku. Kočan — Nami moja drahá, nezabudneš na svoju mamičku?

Namiko sa nepamätala na viac, ale živo si pripomínala matkinu poslednú slová a jej slzy...

A o rok priviedol jej otec macochu. V domove malého dievčatka sa teraz veľa zmenilo. Jej prvú matku, dcéru starej zemianskej rodiny, boli vychovávali podľa starých

tradií svojej vlasti. Bola pokorná, mierna a ušľachtilá a celý dom naplňala nehou a láskou. Aj druhá matka bola zo starej zemianskej rodiny. Ale vychovávali ju viac v duchu západných kultúr, ktorým Nippon práve začal otvárať svoje brány. Poslali ju dokonca aj do Anglicka, aby tam doplnila svoje vzdelanie.

Celý dom sa zmenil. Duch pokory a nehy odišiel s prvou veliteľkou. Nová vládkyňa naplnila dom cudzineckým temperamentom. Po chodbách starého paláca chodila rýchlymi krokmi, učesaná po európsky, vádzala bezohľadne zmeny, vynucujúce si poslušnosť všetkých, aj samotného manžela.

Knieža Kataoka, sám človek nadmieru ušľachtilý, svojej žene radšej vo všetkom povoloval, len aby neškrsol v dome nepokoj

a nesvár. Ak to azda aj ťažko znášal, nič nedal na sebe poznať. Povrávalo sa však, že raz povedal svojmu dôvernému priateľovi s miernym vzdychom: „Neožeňte sa s dievčatom moderne vzdelaným a emancipovaným...“

Namiko bola dobré dieťa. Bola veľmi citlivá: azda preto, že tak skoro stratila matku a že jej mladá dušička u druhej matky nenašla porozumenia. Skoro úplne bola odkázaná na starú, vernú slúžku Iku, ktorá jej nebohej matke bola veľmi oddaná. S macochou sa len stretávala. A keď sa s ňou stretla, stávala sa veľmi plačnou a zmocňoval sa jej strach pred touto ženou cudzích spôsobov a zvykov, tak odlišnou od jej vlastnej matky.

Pre macochu bolo by bývalo dozaista veľmi ľahko získať si nežné

srdiečko dievčatka. Ale táto sebecká a bezohľadná žena na nežné dievčatko hľadela vždy ako na dospelé dievča: nemala láskavých slov a vlídnych pohľadov — len rozkazy a panovačné gestá.

Takto dievčatko skoro spoznalo, že svet je smutný a chladný. Jeho srdiečko prekypovalo láskou, ale nemalo ju komu dať a zdalo sa mu, že ho nik nemiluje. Macocha dieťa iste nemilovala, preto ani ono ju nemilovalo. Nami nemala rada ani svoju sestričku. Bola úplne iná než ona. Votrela sa v macochinu priazeň a svojej staršej sestre často zapríčinila trpkosti. Pravda, bol tu otec. — Ach, áno, toho Namiko milovala vrúčne a nežne, lebo aj on ju veľmi miloval. Ale pred macochou nerád to dával najavo, lebo vedel, že nerada to vidí. Stávalo sa dokonca, že pred

macochou dcérku potrestal, len aby jej vyhovel. A potom šiel do jej izbičky, utešoval ju a maznal sa s ňou.

A bola tu verná, dobrá Iku. Áno, Iku, nakoľko len stačila, nakoľko sa snažila, aby dievčatku nahradila matku. Kňažná neraz ju vyhrešila za to, že malej Nami príliš nadáva. Dokiaľ Nami bola malým dievčatom, dobre sa vedela u nej schovať. Ale Namiko San rástla a Iku, pestúnka, nijako jej nevedela nahradiť matku.

Keď Namiko San bola odrastlejšia, macocha bývala k nej často veľmi bezohľadná a tvrdá. Prenasledovala ju pre každú maličkosť a svoju nespojnosť s ňou vyjavovala pri každej príležitosti. A hoci Nami kino srdce bolo veľmi nežné, macochino nespravodlivé počinanie neraz prebudilo jej

vzdor. Tak sa potom strhávaly rozličné nedorozumenia a trápne scény, pri ktorých sa macocha snížila až k nádvakam svojej nevlastnej dcéry a neraz zabŕdla aj do nebohej matky dievčata. V duši úbohého dievčata vyvolávalo to búrkou nesmierneho žiaľu.

V takom dome žila Namiko San desať rokov. A keďže jej domov bol celým jej svetom, možno povedať, že mladost jej nedožičila šťastia.

Kvetiny necítia rozdielu, či kvitnú v hli-

nených alebo porcelánových kvetináčoch — kvitnú a zaváňajú rovnako krásne. Len slnce potrebuje. Namiko San bola kvetinou, čo kvitla ustavične v tóni.

Napokon otec ju raz zavolať do svojej pracovne, rozprával sa s ňou dlho o jej budúcnosti a ukázal jej podobizeň mladého námorného dôstojníka.

— Zasnúbim ťa s ním, ak súhlasíš, — povedal jej láskavo.

Namiko San dlho hľadela na obrázok. Potom sklonila hlavu

do otcovho lona, zaplakala a povedala:

— Áno, drahý otec, vydať ma...

Potom prišiel dlhý rad zasnubných slávností. Dom sa hemžil hosťami, darov pribúdalo a k Namiko San bol každý veľmi láskavý. Dievča pookrievalo a tešilo sa novému životu.

Iku dozerala na chystanie výbavy. Neraz si pri tom zaplakala, keď videla, že macocha nedáva svojej nevlastnej dcére takú výbavu, ako by sa patrilo dievčatu z krá-

ľovského rodu. Namiko San nemala vlastne nikdy krásnych kimon. Macocha sa síce pristrájala, ale svoju nevlastnú dcéru aj v tomto ohľade odstrkovala.

Ale Namiko San sama nedbala už o nič. Bola šťastnou nevestou. Tešila sa, že bude žiť krajším a slobodnejším životom než v rodičovskom dome. Nebolo jej ťažko opustiť strechu, pod ktorou nebola šťastná.

Tak sa stala ženou baróna Kavašimu. Bola šťastná, lebo Takeo

bol človek dobrý a ušľachtilý a svoju ženu mal naozaj a veľmi rád.

Svoje medové týždne prežili v kúpeľoch Ikao.

III.

— Namiko san, či by sme si nemohli vyjsť zajtra na celý deň? Mohli by sme sbierať „warabi“. Čo by si povedala? — navrhoval jedného večera Takeo San.

Namiko San ožila a zružovela od radosti.

— Áno, áno, pôjdem na warabi! — zvo-

lala radostne. — Iku, Iku, — kde len asi je tá Iku?

— Tu som, milostivá pani, — zaznelo už skoro za dvermi. — Prepáčte, prehovorila som si trochu s domáccimi. Či treba ešte prinest vody na čaj?

— Nie, nie. Či vieš, Iku, že zajtra ideme na warabi — na celý deň — všetci. Hneď zajdi dolu a rozkáž, aby nám pripravili jedlo na celý deň.

— No, no, to som rada, že milostivá pani má takú radosť, už idem, už idem...

(2. pokračovanie.)

Bolo jasné, radostné ráno, keď sa vybrali na warabi (jedlé kapradie). Prešli dlhou hradskou k Mizusavano-kwannon, čo sa tu vinie sem a tam medzi zelenými kopcami. Slunce nebolo ešte vysoko, keď postáli na širokej rovine medzi vrchmi. Kdekoľvek sa pozreli, zovšadiaľ ich pozdravovala a oblažovala svieža zeleň alebo pýľavý kvet. Radosť a pokoj naplňali srdce a prúdili celým telom.

Rozišli sa mlčky a dali sa do príjemnej roboty. Bolo tu veľa krásneho mladého warabi a košíčky sa rýchle naplňali. Dáto nashiel viac, dáto menej, ale sišli sa všetci asi v rovnakom čase a s rovnakými pocitmi hladu a únavy.

Služky na mákkom, zelenom mieste prestrely pekne pletenú rohožku a porozkladali úhladné drevené škatule s jedlom.

Takeo San hneď sa posadil svojim spôsobom. Rýchle a bez okolkov. Namiko San však najprv striasla so svojho kimona prach a trávu, vyzula si gety (sandály) a potom posadila sa k svojmu mužovi jemne a grációzne ako motýlik a pochvalovala si: Ako krásne sa tu sedí!

A aká je dnes milostivá pani krásna a veselá, — úprimne sa oduševňovala Iku.

A keby si vedela, aký mám smäd, — zasmiala sa veselo Namiko San.

A keby ste vedeli, aký mám hlad! — vpadol im do reči Takeo San.

— Ó, to sa hneď pustíme do jedla, — odvetila Namiko San a začala rozdeľovať škatulky s jedlom.

— No, no, náš pán má veľkú hľbu, ale warabi je v tom akosi málo — ved' je to samá tráva, — smiala sa Iku, prehrabávajúce nasbieranú korisť.

— Ó, to azda nie — a či nie je to vlastne tvoja hľba, Iku?

— Namiko San, daj Iku jest, aby nerozprávala veľa, — poznámenal Takeo San dráždivo.

A potom sa všetci vážne začali zaoberať obsahom svojich škatuliek. Zjedli ryžu so zákuskami rýb a zeleniny a nasýtení a spokojní dali sa do lupania zlatožltých pomarančov, aby si uhasili smäd.

Takeo San, ktorý bol s jedným prvý hotový, zahodil vyprázdnenú škatulu a natiahol sa do trávy.

— Ako je dnes krásne! Cítim sa, ako by som sa bol znovu zrodil, — oduševňoval sa.

— Pozri, aká nádherná je obloha. Táto farba by sa krásne vynímala na mojom kimone, všakže? — blúznila Namiko San.

— A či na mojom kabáte nie? — smial sa Takeo San.

— Pravdaže, aj tam. A ako tu všetko zaváňa. A či čuješ, ako semom spievajú?

— My sme sa na jedly a pôjdeme zasa sbierať warabi, — obrátila sa Iku k druhej služke.

— Iku, nechaj trochu warabi aj pre tých, čo prídu za nami, — volal za odchádzajúcimi Takeo San.

— Nie si ustatá, Namiko San?

— Nie, ani trochu nie. Tuším, nikdy mi nebolo tak dobre ako teraz.

I ja sa cítim tak sviežo. A aká vyhládka je tu! Vidíš tam v údolí ten lesklý, modrastý pruh, čo sa vinie až do nekonečnosti? To je Tone, naša najväčšia rieka. — A tam na úpätí vrchu Akagi — vidíš, ako tam na niekoľkých miestach vystupuje k oblohe dym? To je mesto Mayebaši, kde je tak veľa tovární na hodváby.

— A tam, až na obzore, vidím akýsi strieborný pruh. Čo je to?

— To je tiež Tone.

Tá sa vinie tak až do hmľistých diaľok. Či nie je to ako v bájkach?

Namiko San sa pritulila k Takeovi:

— Chcela by som tu tak sedieť s tebou navždy.

V tejto chvíli dvaja motýli prebrnkli ponad ich hlavami a poletovali ďalej.

Neďaleko zadunel rýchly, ťažký krok.

— Takeo San!

— Čižiwa San! Ako si sa sem dostal? Neboj by som sa ani vo sne nazdala, že by som sa tu mohol s tebou stretnúť.

Novo prichodiaci Yashuto Čižiwa bol Takeovým bratancom a tiež mladým dôstojníkom. Len nižšieho rangu než Takeo. Bol to neobyčajne krásny mládenec: jeho tvár nebola ani trochu opálená a bol by mohol vyzerat jemne, keby sa mu okolo úst nebola tiahla akási sarkastická črta a keby jeho čierne oči neboli hľadeli na ľudí s výrazom pichľavej nervózy.

— Prekvapil som vás? No, bol som večer v Takasaki a tam som prenocoval. Ráno šiel som do Šibukawy a tam mi povedali, že je odtiaľ do Ikaa veľmi blízko. Šiel som vás teda navštíviť a v hoteli som sa dozvedel, že ste tu. No, a preto som tu aj ja. Azda vás len nevyrušujem? Zajtra budem musieť pobrať ďalej.

— Vôbec nevyrušuješ. A či si navštívil aj našu matku? Ako sa cíti?

— Áno, večera ráno som tam bol. Vyzerala veľmi dobre, ale zdalo sa mi, že vás už netrpezlivo očakáva.

Čižiwa San rozprával rýchle a úsečne a svoj prenikavý pohľad niekoľko ráz zabodol do tváre mladšej panej, ktorá tu sedela so sklopeným zrakom a nič nevravela.

— Hľa, Namiko San, — začal Takeo San žartovať, — až dosiaľ bol som tu sám medzi ženami, ale teraz už mám posilu — vidíš? A či vieš, Čižiwa San, že tu na mňa útočili, že nepoznám warabi a zbieram trávu? — To už platilo starej Iku, ktorá sa práve vracala.

Stará služka sa akosi zarazila, svaštila obočie, ale hneď sa hlboko poklonila a odriekala pozdravné vety. — Aké to prekvapenie, vidieť vás tu, — dodala potom.

— Zavolať som si ho telegraficky, aby ste ma tak netrápili, — nadhodil Takeo súsmevom.

— Naozaj ste to urobili? — pýtala sa stará a len ťažko vedela zakryť, že sa jej to nepáči.

— Ale, Iku, veď vidíš, že pán sa len sneje. Ustavične len podpichuješ, Takeo, — dohovárala Namiko San mužovi. — No my vás teraz za to opustíme; bude treba postarať sa o večeru pre hosta.

— Nie, Namiko San, ty predsa zostaneš s nami do večera. Neboj sa, už ťa nebudem dopaľovať — ani Čižiwa San, všakže? Iku sa postará o večeru sama. — Iku, dačo veľmi dobrého a veľa, prideme s veľkým hladom.

Pravda, Namiko San nemohla svojmu mužovi odporovať — musela zostať. Rozišli sa ešte raz na warabi a zasa dlhšiu chvíľu odpočívali. V podvečer prechádzajúce sa zašli až k Mizusawano-kwannon a odtiaľ stúpili sa už ist' rovno späť do Ikaa.

Keď sa pomaly schyľovali za vrch Monohiki, keď sa vydali na zpiatočnú cestu. Purpurová žiara rozlievala sa po okolitom i vzdialenom borstve, po tráve vôkol nich a padala i na nich, na týchto troch osamelých chodcov. Vzduch zavaňal prírodou a slncom.

Takeo a Čižiwa šli vedľa seba a rozprávali sa o námornej službe a podobných blízkych im veciach. Namiko San kráčala pomaly za nimi. Hlavu skláňala a zdalo sa, že tú purpurovú nádhernu okolo seba ani nevidí.

— No, to je mrzuté, — zastavil sa zrazu Takeo, — zabudol som si paličku. Prosím, počkajte chvíľku, zaskočím si po ňu.

— Vrátiť sa s tebou, — povedala Namiko San.

— Nie, drahá, zostať radšej tu. Odbehnem a za okamženie som tu.

Takeo složil svoj košík s warabi do trá-

vy a spustil sa po stráni nadol, ako by ho víťor bol odvíal.

Namiko zostala stáť ako skamenená a rozťúzeným pohľadom sledovala mužovu vzdalujúcu sa postavu.

— Namiko San, — začal Čižiwa, keď si ju bol chvíľu zmeriaval prenikavým pohľadom.

Namiko San sa pomaly obrátila: z jej očí zračil sa hnev a pohrdanie.

— Namiko San, dovolite, aby som vám blahoželal?

Namiko San sa narovnala, ako by sa chystala brániť sa.

— Dovolíte, aby som vám blahoželal? — opakoval Čižiwa San s výsmešným prízvukom. — Vziať si baróna, hlavu rodiny — a s ním toľký majetok, to nie je zlé. Môže byť aj hlupák, alebo blázon, to nevadí, všakže? Čože je proti nemu muž rozťúzený, milujúci, lásku hľadajúci, ale chudobný?

Tvár Namiko San zaliala sa temným rumencom.

— Ako sa opovažujete so mnou takto hovoriť? Opakujte to všetko, keď príde môj manžel — ináč ste zbabelcom. Poslali ste mi ľubostný list tak, že ste predtým neprehovorili s mojim otcom. Čižiwa sa zarazil a stisol pery.

— Pošlite mi ten list späť, — vyrazil zo seba po chvíli prudko.

— Ako? Zpäť? Či si myslíte, že by som bola bývala čo len chvíľu poddržala u seba takú nečistú vec?

— Nemáte ho? Kde je? Komu ste ho dali?

— Dala? Komu? Hneď som ho spálila!

Čižiwa San si odýchol.

— A nik ho nečítal, nik ho nevidel!

— Už som vám povedala, že som ho hneď spálila.

Namiko San sa odvrátila. Čižiwove prenikavé pohľady vzbudzovaly v nej odpor. V tej chvíli na úpätí vrchu objavil sa Takeo San, udychnutý a zruštený rýchlym behom. Vystupoval rýchle nahor a volal:

— Tu som, Namiko San!

— Takeo San! — zvolala Nami radostne.

— Namiko San, ten list i náš rozhovor musia zostať tajomstvom. Takeo San nesmie sa dozvedieť o ničom. Keby ste dačo prezradili — no — obanovali by ste! — Čižiwa San, hovoriac tieto slová hrozby, tlumil svoj ostrý hlas.

Zatiaľ sa Takeo San priblížil a radostne kýval palicou:

— Vidíte, našiel som ju. Ale len som tak le-

tel. Ledva dýcham. Nebolo vám tu zdľhavo? Namiko San, čo sa ti stalo? Si akási bledá.

— Som trochu ustatá, — odpovedala Namiko San znatene a oprela sa o svojho muža.

— A ustavične sa obávala, že zabľúdiš a nenajdeš nás, — smial sa Čižiwa San.

— Naozaj? Blázonko môj milý, ja nezabľúdim tak ľahko. Poď, pôjdeme teraz pomaly, aby si sa ešte väčšmi neunavila.

Zatiaľ spúšťal sa súmrak a tri tíne pomaly sa šinuli k Ikaa.

IV.

Na druhý deň odnášal rýchlik Čižiwa Sana k Tokiu. Bol sám vo vagóne a oddával sa úplne svojím myšlienkam. Sedel chvíľami s obočím chmýrne svašteným chvilami povstal nenazdajky, vzrúšene chodil sem a tam, hnevne odhadzoval nedofajee- né cigarety a zúrivu po nich šľapal.

Jeho spravovanie sa prežradzalo, že sa od- dal myšlienkam neradostným a chmýrnym.

Yashuto Čižiwasoro bol osirel. Jeho otec, Samuraj z rodu Kagošima, padol v občianskej vojne a o nedlho potom zomrela mu matka na choleru. Malý Yashuto mal vtedy ešte len šesť rokov. Vychovávali ho príbuzní v domove Takea Kavašimu. Hoci mu tam neublížovali veľmi, zaujímal vždy len miesto chudobného príbuzného. Skoro si začal všimnúť, že malý Takeo, dedič rodu, nosí kimón z tuhého, silného hodvábu, kým jeho šaty bývaly len z lacnej bavlnenej látky. Vidával, ako Takeo všade a vo všetkom mával prednosť a ako bol vždy dôležitejšou osobou než on. Áno, Takeo mal rodičov a bol dedičom veľkého majetku: on sám nemal rodičov a nemal majetku — to si sokoro ujasnil.

Yashuto poznal, že jeho život nebude tak ľahký ako život jeho bohatého bratana. Do srdca vkrádala sa mu závisť a nenávisť...

Závisť a nenávisť rástli s rokmi a boli silne vyvinuté v mladom mužovi, keď opúšťal vojenskú školu.

Zaumenil si vyšvihnúť sa čo najvyššie. No nie poctivou, húževnatou prácou. Na to sa Čižiwa San nehodil. Snažil sa vtrpieť do spoločnosti a vliškaf sa ľudom, ktorí mali vplyv a mohli za neho dačo urobiť. A naozaj sa mu podarilo dostať sa na miesto pekné a významné, ktoré mu umožňovalo poznanie dôležitých vojenských tajomstiev.

dni prídeme zase, totiž ak sa dačo dozriem.

— Zavolať kurumu?

— Nie, radšej nie, vezmem si ju ďalej. Pešo ľahšie zmiznem odtiaľto nenápadne.

— A odpustíte, že vás žena dnes nevyprevadí. Deéra chorľavie, sú spolu.

— Ach. O Toyo San je chorá?

— Áno, už asi mesiac. Nežňte sa, Čižiwa San, a nemajte deti. Sú len na tarchu. Najlepšie je, keď je človek sám a zarába peniaze.

Čižiwa San odišiel. Z domu vyprevadil ho len Yamaki.

Sotva sa Yamaki San vrátil do svojej izby, otvorili sa dvere a vošla jeho žena, malá, staršia už osoba, so silne vyčnievajúcimi hornými zubmi. Sadla si bez okolkov k svojmu mužovi a hovorila tenkým hlasom:

— Čižiwa San už odišiel?

— Áno. Ako sa cíti deéra?

— No, už ma opúšťa trpezlivosť. Počína si ako blázon. Dnes zasa rozbila časú, roztrhla si kimono a ustavične vyvádza takéto veci. Také veľké osemnásťročné dievča.

— To aby sme ju poslali do Sugamo do bláznice, čo? Radšej nežartujeme. Je skôr na polutovanie. Ustavične blúzni o Takeovi — vôbec nemyslí na nič iného, len na neho. Tak hrozne sa do neho zamilovala.

— Zamilovala — nemyslel. No, azda sa na teba podala. Či si ty nebola a nie si ešte vždy taká? A keď vieš, že Takeo je ženatý, mala by si jej to bláznovstvo vyhnat z hlavy — čo si to za matku?

— No a ty? Ty matku svojich detí len ponížuješ a hoci si starý, za inými ženami beháš.

— Ako sa hneď rozrečníš. Blázon si, ako vravím. Či ja nemilujem O Toyo ako ty?

Musíme sa o ňu postarať, vydať ju. Azda si dá povedať a bude šťastná. Poď, O Sumi, pohovoríme si s ňou.

Izba O Toyo San bola zariadená po európsky, ako to práve v bohatých rodinách prichádzalo do módy. Že by bola bývala zariadená s vybraným vkusom, to nebolo možno povedať. Ale bolo vidno, že tu rozhádzali veľa peňazí.

Bolo tu veľké otáčacie zrkadlo, krásna mosadzná posteľ, vystlaná ťažkým hodvábom, nádherné vyrezávané písacie stoly a sklenená skriňa, naplnená rozličnými dievčenskými drobnosťami.

Z izby dievčata práve vychádzala slúžka a bolo počuť, ako mladá veliteľka za ňou kričí a nadáva.

O Toyo ležala na posteli, keď rodičia vošli.

— Zasa si tu, Take? — kričala tak, že sa ani neobrátila.

— Áno, to som ja, — povedal otec hlasom posmešne zmieneným.

Dievča sebou myklo a rýchlym pohybom schovávalo čosi pod podušku.

— Ukáž, ukáž, čože to schovávaš? — natanhoval sa s ňou otec. Čo, ty si rozškriabala Namiko San na podobizni zo školy? Či nie je toho obrazu škoda? To si práve tak mohla zaklínať jej šťastie ďakde v chráme o polnoci.

— Len jej ešte pošepkaj novú stretnosť — hneď to pôjde spraviť, — zvolala pani Namaki hnevľivo.

— No čo, O Toyo vie, že žartujem. Pozri sa. O Toyo, si mójou deérou a budeš silná, pravda? Takeo je ženatý — dobre. Sprobuj šťastie inde. Čo, keby si ulovila dajakého miliónára? Alebo syna daktorého ministra? Alebo generála? Či radšej dajakého cudzieho princa?

O Toyo San zavrela oči a zavrela hlavu. Keby s ňou bola len jej matka, bola by sa iste dala do křiku a dačo roztrhala alebo rozbila. Pred otcom však zostala pokojná.

— No čo, O Toyo, ty si si už dávno nezašla do Koyota. Pozri, to by bola krásna vychádzka. Je tam veľa zaujímavostí. A zašla by si si zasa aj do Nišizinu do tkalcovne hodvábů a kúpila by si si pekné obi (pás) a na niekoľko hodvábných kimono do výbavy. Pozri, mamička iste pôjde s tebou, všakže? — obrátil sa s pýtať k svojej žene.

— Pôjdeš aj ty s nami?

— Nie, mám priveľa roboty.

— Ak nepôjdeš ty, nepôjdem ani ja, — zatrucovala žena.

— Čo — odpieraš mi poslušnosť?

— Áno.

— Prečo? Prečo nepôjdeš bezo mňa?

— Lebo musím na teba striehnúť.

— Ó, Sumi, takto hovoríš so mnou pred našou deérou? — O Toyo, nepočúvaj pohabé reči svojej matky.

A Yamaki San

vstál a zanechal deéru s matkou.

V.

Generál Kataoka bol človek postavy nápadne silnej a plnej tváre, z ktorej dobromyseľne hľadela ra svet tmavohnedé oči, hodne stiesnené a zúžené tučnosťou. Poznali ho všade ako človeka, o počestnosti ktorého nemožno pochybovať, a ako vojvodu mimoriadne nadaného. Pochádzal zo starého, hoci aj nie veľmi významného samurajského rodu a občianska vojna, pri ktorej sa mikado Matsuhito prebojoval k svojím právam a povinnostiam, aby mohol otvoriť brány starého Nipponu západným kultúram a prispôsobiť ho moderným veľmociam sveta, dala mladému rytierovi Kataokovi dosť príležitostí priniesť neoceniteľné služby a vyšínúť sa k významným hodnostiam a do vysokého zemianskeho stavu.

Ako vojvodu bol v armáde veľmi obľúbený. Jeho mohutné telo stávalo aj v najprudkejšom ohni pevne a sebavedome ako hora, jeho myseľ pracovala rýchle a jasne ako myseľ bohov, nechal sa hocičo robiť. Vojači na jeho povelý šli vpred srdnate a s radosťou víťazili aj umierali, keď on bol s nimi.

Generál Kataoka bol teraz už rok v zálohe, ale jeho hlas v armádnych porádach ešte vždy zavádzal a rozhodoval. Aj sám mikado rád počúval jeho rady.

Veľký dom generála v tokijskej štvrti Akaaka bol zariadený z väčšej časti po európsky, čiastočne podľa vplyvu doby a najmä podľa vkusu generálovej druhej ženy. Vôkol zelenala sa veľká záhrada a keďže zámček stál na návrší, zo všetkých jeho okien bol zaujímavý výhľad do Tokia a do predmestí, na more striech a striešok, obklopených zelenými záhradami.

Generál Kataoka, ak je doma, trávi všetok svoj čas vo svojej pracovni. Je to veľká sieň so šiestimi oknami, s anglickým kobercom a skoro úplne obložená podstavcami s knihami. Na stenách visia obrazy mikada a celého jeho rodu, vojenské výjavy, podobizne významných vojvodcov nipponských i cudzích. Veľké podobizny Napoleona, ktorého si v Nipponu zvlášť obľubujú, venované je čelnej a čestné miesto.

(3. pokračovanie.)

Druhým jeho životným plánom bolo: výhodne sa oženť, dostať ženu z rodiny bohatej, vznešenej, váženej a vplyvnej. Spravoval sa podľa porekadla: Opice dostanú sa k vode ľahšie, ak sa zavesí jedna do druhej.

Obzeral sa a jeho zrak padol na dom generála Kataoka. Vedel, že generál Kataoka teší sa zvlášť mikadovej priazni a že jeho vplyv je značný. Našiel si zámienku, votrel sa najprv k samotnému kniežatovi a čochvíľa aj do jeho rodiny. Čižiwa San pripíchlil sa všade ako had.

Pravdaže, jeho voľba padla na najstaršiu deéru generála, Namiko San. Nie že by bol počítal lásku k tomuto pokojnému, usťachtilému dievčatu. Rátal len s tým, že Namiko San je otcovým miláčkom a že tak ľahko jej bude od neho hocičo dosiahnuť.

Videl aj to, že macocha jej nemiluje a preto rada sa jej strasie. Čižiwa San striehol na príležitosť. Nevedel síce, či sa teší generálovej priazni, alebo nie, lebo Kataoka San bol človek veľmi zdržanlivý a nikdy neprezradzal svoje city. O priazni pani Kataoky nepochyboval. Koma San, mladšia sestra Namiko San, dievča divé a neviané, stala sa tiež čochvíľa jeho kamarátkou.

Len Namiko San sama zostávala chladná. Aj prehovoril s ňou osamote bolo ťažko: v salóne nikdy sa nezdržala dlho, keď jej macocha mala hosti, a ak bola inde, bola s ňou vždy stará Iku. A táto verná starana nepohla sa od nej ani na krok, najmä vo chvíľach, keď Čižiwa San bol v blízkosti. Čítala k nemu zvláštny odpor, ako by bola cítila, že má s jej miláčkom nečisté úmysly.

Aby sa dajako priblížil k cieľu, napísal Namiko San roztúžený ľúbostný list. Pravda, adresu dal napísať ženskou rukou, lebo vedel, že ináč by Namiko San jeho list nedostala.

No v ten istý deň poslali ho na dlhšiu služobnú cestu. A keď sa po troch mesiacoch vrátil, našiel Namiko San vydatú. Vydatú za svojho bratanca Takea... Pocítil vtedy prudký nával novej zášti k tomuto vždy a vo všetkom šťastnejšiemu chlapcovi... Pocítil tento prudký nával zášti aj teraz, keď sedel sám vo vlaku a premýšľal o šťastí Takeovom a o svojom neúspechu.

Vedľa vlaku zatiaľ rýchle mihala sa stanica za stanicou. VOži pristúpilo niekoľko ľudí. Čižiwa San si ich nevšimol. Len po chvíli sa stretol jeho zrak náhodou s mužom, proti nemu sediacim.

— Ó, Čižiwa San...

— Ó, Yamaki San...

Yamaki San, človek asi päťdesiatročný, oblečený v kimono z najlepšieho hodvábů a ovesený ťažkou zlatou retazou, prisadol si hneď tesnejšie k Čižiwovi a svoje hodne škľmá oči priblížil k tvári mladého dôstojníka.

— Čižiwa San, neponáhľate sa dnes? Nešli by ste si so mnou povečerať?

Čižiwa prikývol hlavou na súhlas. A zostatok cesty zabíjali viaznucím rozhovorom o všelijakých, väčšinou bezvýznamných veciach.

Zmenilo sa to, keď sa našli v dome Yamakiho. Večerali sami a pán Yamaki čochvíľa poslal preč aj slúžku, aby ich nevyrušovala v dôvernem rozhovore.

V zápisníku, ktorý ležal pred pánom Yamakiho na tatami, bol zaznamenaný celý rad osobností s rozličnými

úradnými titulmi, väčšinou vojenskými. Pri niektorých menách boli rozličné znaky, niektoré boli prečiarknuté a nahradené novými.

— Teda, Čižiwa San, dohovorili sme sa. Musím však dostávať stále presné zprávy. Myslíte, že sa to podarí?

— Dozaista, už je to v rukách ministrových. Tu na tohoto treba si dať dobrý pozor, — povedal Čižiwa San, ukazujúc na isté meno v zápisníku.

— A čo tento?

— Toho nepoznám tak dobre. Vraví sa však, že je veľmi svedomitý. Teda len veľmi opatrne.

— No, je to veru ťažko, keď daktori ľudia sú tak podivní. Viete, ako vlni, keď sme dodávali uniformy pre armádu. Všetko by bolo šlo dosť hladko, nebyť toho svedomitého majora, ktorý nechcel prijať ani obvyklý darček: škatulu koláčov...

— Obvyklý! Ha-ha, — smial sa Čižiwa, — pravda, koláče boli len hore a pod nimi boli v niekoľkých radoch strieborné yeny — ha-ha...

— Len-len že sme nemali vtedy veľké neprijemnosti. A čo Takeo? Ten je tiež taký, všakže?

— Áno, je. Pravda, jemu ľahko byť svedomitým. Zdedil po otcovi veľký majetok, môže si teda hocičo dožičiť. Inakšie je to so mnou, keď som odkázaný sám na seba a nemám nijakého majetku.

— Bol by som skoro zabudol, — Yamaki siahol do tobofky a podal mladému dôstojníkovi hrst bankoviek, — vezmite si nateraz toto: to hlavné príde čo najskôr.

— Čižiwa San rýchle vstal a podávané peniaze vstrčil do vrečka.

— Ďakujem, mne sa to veľmi hodí. A o pár

(4. pokračovanie.)

Istého teplého júnového odpoľudnia sedel generál Kataoka pohodlne rozložený vo veľkom kresle pri svojom písacom stole. Všetky okná otvorené boli dokorán a mierny vetrik korenil vzduch príjemnou vôňou kvitnúcich a zrejúcich prírody.

Mohutné telo generála ležalo nehybne v lenoške a mohlo sa zdať, že spi, keby nebol pravidelne obracal stránky brošúry „Terajší stav sibirských železníc“, ktorú držal v svojej silnej ruke, skleslej na koleno.

Celý dom vhrúžil sa do pokoja horúceho letného odpoľudnia. Len z parku zpred domu zaznievaly sem detské hlasy a detský smiech. Tieto hlasy sa zrazu rozľahly domom, priblížily sa až k dverám generálovej pracovne a tam stíchli. Deti sa bály vojsť, aby ota nevyrušili z roboty. Zprvoti si dvere len poodechyľovali, pomaly a neúčinne, a dlhú chvíľu lúštili hádanku, či otec spi, alebo je hore a pracuje. Napokon sa však dvere otvorili a obe deti, desaťročný chlapec a o dva roky mladšie dievčatko, s jasotom sa vrátili a hnaly sa k svojmu otcovi.

— No — je po hodine — a pohraly ste sa už? — Generálove ťažké ruky vinuly k sebe s každej strany jedno dieťa. A deti sa rozďavotaly o svojich drobných starostiach a povinnostiach, zdaroch i nezdaroch. Každé z nich osedlalo si jedno otcovo koleno a zábava sa plne rozprúdila, keď sa dvere zrazu otvorili a vošla stihla pani s najmodernejším účesom európskym, oblečená v nádherné kimono.

— Mama! — zvolaly obe deti naraz.

— Už zasa visíte na otcovi?

— Nevadí — pýtal som sa práve na niektoré ich záležitosti, — ospravedlňoval generál svojich miláčkov.

— Ale teraz choďte do záhrady, otec má hodinu angličtiny. Hrajte sa tam, potom pôjdeme všetci na prechádzku, — vravela matka rozhodným tónom.

— Kaziš deti, — vyčítala potom generálovi,

— Azda sa nezačnete hneď vadiť, moja pani profesorka, — usmial sa manžel dobrácky, chystajúc si „Third Royal Reader“. — Povedzte radšej, kde budeme dnes čítať. Tu? No tak sa do toho pustíme.

S nemalou námahou prečítal generál celú stranu. Tu i tu nútený bol opakovať podľa návodu a opráv svojej ženy. A keď sa práve chystal celé miesto preložiť do japončiny, otvorily sa dvere a vošlo krásne, asi pätnásťročné dievča, ktoré oznamovalo:

— Mama, teta Kato prišla — je v salóne.

Pani Kataoka stisla pery tak, že vyzeraly, ako by zadržovaly zlé slová, a pozrela sa spytavo na manžela.

Generál vstal, premýšľal chvíľu a povedal:

— Povedz, že prosíme, aby vošla sem.

Vstúpila dáma asi štyridsaťročná, príjemného zovňajšku, nápadne podobná panej Namiko, najstaršej dcére generála. Bola to sestra prvej generálovej ženy. Jej manželom bol vikomt Kato, člen panskej snemovne a znamenitý štátnik. Okrem toho bol známy aj ako výtečný a náruživý záhradník.

Namiko San tešila sa vždy zvlášť priazni a ochrane tejto tety Kato. Macocha najviac preto nenávidela sestru svojej predchodkyne. — Manželia Katoovi pri sobášii Namiko San zastávali

úrad sprostredkovateľov a tak stali sa navždy jej ochrancami.

Keď si vymenili všetky predpísané poklony na uvítanie a odrecitovali všetky obvyklé pozdravné vety, generál pristrčil svojej svagrinej kreslo a pýtal sa:

— A čo Kato San? Dávno som ho už nevidel. Má dozaista veľa roboty v snemovni aj v záhrade, však?

— Pravda, ak je doma, ustavične chodí po záhrade s nožnicami alebo s dačím podobným. Mám odovzdať jeho účtivé pozdravy a prosí vás, aby ste nás skoro navštívili. Aj s deťmi — viete, ako má rád Ki Can i Mi Can.

Takto hovoriac, vykladala darčeky, aké podľa zvyku prinášali návštevníci: uhladné škatuľky cukrových koláčov pre najmenšie deti a ozdobnú ihliu do vlasov pre Komu San.

Medzitým prišla nová návšteva, dáma z Cerveného križa, ktorá sa chcela rozprávať s paňou domu. Pani Kataoka odišla. Na dané znamenie nasledovala ju Koma San a za dvermi prijala akési tajné sdelenie.

Koma San bola mladšou dcérou generálovou z prvého manželstva. Bola úplne inej povahy než Namiko San. Nebolo v nej tej nehy a miernosti, ktorými oplývalo srdce Namiko San. Macochu si získala svojím živším temperamentom a tým, že sa dala svať k neuprimnosti voči svojej vlastnej sestre. Často sa dala napovedať na vyzvedačstvo: vypočúvala rozhovory svojej sestry s tetou Kato a s inými osobami, ktoré macocha nemala rada, a potom šla a prezrádzala, čo počula. — Stávalo sa dokonca, že toto pochabé dievča vynašlo veľšice, čo vôbec nepočulo, a rozprávalo macocha len

preto, aby sa jej zavďačilo.

Po odchode macochy zašla Koma San ľahkým, neúčinným krokom na verandu, z ktorej dvere viedly do otcovej študovne. Tam sa postavila tesne k dverám a načúvala...

Deti sa zatiaľ hraly v záhrade. Stalo sa však, že Ki Can, utekajúc za loptou, dobehol až k verande, a keď tam uvidel svoju sestru, hodne hlučne ju okríkol:

— Koma Can, Koma Can, poď sa s nami hrať!

Koma Can suazila sa umlčať svojho bratčeka posunkami, nepodarilo sa jej to však, preto odbehla rýchle do záhrady, aby otec azda nevyšiel a neprichytil ju pri načúvaní. Hovor v generálovej pracovni sa zatiaľ dovŕšil. Otec vyšiel s tetou na verandu a zvolal na deti: — Poďte sem, Ki a Mi, pozdraviť tetu.

Teta pohovorila si s deťmi trochu a medzitým vrátila sa aj pani domu. Potom všetci malou prechádzkou odchádzajúcu tetu vyprevadili.

Koma San večer vystriehla chvíľu, keď macocha bola vo svojej izbe sama.

— No čo? — pýtala sa macocha.

— Mama, hovorili o Nami San a Iku. Iku vraj povedala, že testiná je zlá preto, že je chorľavá. A že vraj skoro zomrie a nebude ich už viac trápiť. Testiná sa to dozvedela a preto nechce Iku strpieť vo svojom dome. To všetko povedala teta. A otec povedal, že teda vezme Iku odtiaľ a dá ju do našej vily v Zuši. Ešte o čomsi vraveli, ale potom pribehol Ki Can, hovoril nahlas a tak som musela utiecť.

VI.

Namiina testiná, Kei Kawašima, bola už šesť rokov vdovou, keď sa jej jediný syn oženil s Namiko San. Každý vedel, že vo svojom manželstve nebola šťastná. Jej muž bol zlostnej a trucovitej povahy a bol pre celý dom, pre ženu i služobníctvo, ozajstným tyranom. Len malý Takeo bol výnimkou: toho otec nesmierne miloval a rozmaznával.

Pán Mičitake Kawašima bol pôvodu dosť nepatrného a ako mnohým mým, aj jemu sa pri prevrate naskytla príležitosť vyšvihnúť sa. Stal sa administratívnym úradníkom a pracoval tak húževnate, že sa dostal na miesto dosť dôležité a významné. A keďže svoju domácnosť vydržiaval ako najskúpejšii lakomec, počas svojej úradníckej

dráhy nashromaždil si dosť veľký majetok, ktorý ešte rozhojňoval rozličnými podarenými špekuláciami.

Pani Kei žila so svojím manželom-tyranom celých tridsať rokov. Bola známa ako osoba plachá, ustrašená a veľmi stihla, sťa by vyschla veľmi dlhým utrpením. Keď jej manžel zomrel, krátko pred smrťou porazený do barónskeho stavu, pani Kei síce zaplakala, ale pocítila hneď, že sa jej uľahčilo. Zaplakala vlastne nad tými tridsiatimi rokmi strašného života.

A stala sa s ňou veľmi nápadná zmena. Stihla, vyschnutá žena skyprela. Zakypela životom, zmizla jej plachosť a ustrašenosť. Vraveli o nej čochvíľa, že do nej vstúpil duch jej nebožieho manžela. Ako sa prv celý dom triasol pred ňou, zasa okrem jej syna Takea, ktorého zbožňovala. Služobníctvo si o nej poľušľovalo: „pomstí sa v Nagaauki za to, že jej dakto ublížil v Yedo“. Vyzeralo to naozaj tak, ako by sa chcela vypomstíť za to, že ju samotnú toľko rokov tyranizovali.

A táto žena stala sa testinou miernej a nežnej Namiko San, ktorej srdce od detstva hladovalo po láske a lasku usilovne hľadalo...

Keď Namiko San opúšťala rodičovský dom, povedal jej otec nežným hlasom:

— Nezabúdaj, milé dieťa, že touto chvíľou prestávaš byť Namikou Kataoka a stávaš sa Namikou Kawašima.

Namiko San ustavične si pripomínala tieto slová a usilovne sa snažila prispôbiť sa novej domácnosti, novým pomerom. Jej nový domov nesmierne sa ľúbil od jej starého domova. V dome svojho otca videla veľa krásy a jasú, tu bolo všetko mračné, chmúrne. Jej macocha naplnila dom novotami, čo mladú dušu zaujímalo, ktorým sa prispôbila. Testiná viedla dom podľa starých názorov a tradícií. A čo bolo najhoršie: i navzdor ohromnému bohatstvu domácnosť viedla ešte lakomejšie než za života starého Kawašimu.

V dome jej otca bývalo veľa návštev, lebo príbuzných bolo veľa a jej slávny otec mal veľa priateľov. O rodinu Kawašimu málokto zavádzal. Príbuzných skoro nebolo, pani Kei, vládkyňa domu, nemala priateľov, a Takeo, mladá hlava rodiny, nemal ešte ani významného úradu, ani významných priateľov, práve pre svoju mladosť.

Prichádzal len Čiziwa San, chudobný príbuzný, ktorý sa bohatej tete vedel zališkať a vydobýť si jej mimoriadnu priazeň. Prichádzal ešte druhý taký: Yamaki San, ktorého otec Takeov kedysi podporoval.

Mladučká Namiko San dostala sa do takéhoto smutného domova. A teraz jej vzali jej starú, vernú Iku.

Ale či tu nebol jej muž? Áno, bol tu Takeo, človek povahy tak vzácnnej a dobrej, ako bol jej otec. Namiko San spoznávala každého dňa da- jakú novú dobrú vlastnosť Takeovu, objavovala vždy nové podobnosti medzi ním a svojim otcom. Nečudo, že mu venovala všetku nevyplývanú lásku svojho mladého, čistého srdca.

A Takeo, sám ešte skoro dieťa, videl v tomto milom dievčati i svoju sestru i svoju ženu. Jeho srdce zahorelo neko- nečnou horúcou láskou k tejto nežnej bytosti.

Tri mesiace po svadbe uplynuli im ako krásny,

blažený sen. Poznali sa ešte len tak krátky čas, a už sa milovali tak vrúcnne, ako by boli pre- žili spolu sedem existen- cií.

Ale Takeo bol námor- ným dôstojníkom a prá- ve za tri mesiace po svadbe povolali ho do služby, ktorá ho mala od milovanej mladej ženy odlúčiť na dlhší čas.

Oba mladí ľudia vede- li, že budú žiť od seba častejšie odlúčení: no, nevedeli, že lúčenie bude tak ťažké...

Takeo odišiel a Nami- ko zostala s testínou sa- ma v novom domove. A pani Kei si zaumienila, že nevestu naučí gazdo- vať tak, ako ju tomu skoro pred štyridsiatimi rokmi učila jej testína, žena chudobného samu- raja. Pre dcéru z moder- ného kniežacieho domu bolo to veru ťažké. Ale Namiko San mala veľa dobrej vôle a z lásky k svojmu mužovi bola by hocičo urobila. Tak rada by sa bola zavdala matke svojho miláčika!

Len keby testína bola s

ňou láskavejšie zaobcho- dila.

— Ako si zasa toto urobila! Ako si to spravi- la! Ako si zasa všila tento rukáv! Či azda ne- vidíš dobre! Čo si celý svoj život robila, keď nič nevieš! A to chceš byť ženou! Prečo si sa vlast- ne vydávala?

Tak a podobne s ňou testína hovorila každý deň. Takeo bol ďaleko a Nami cítila, že slnce pre ňu zasa nesvieti. Smut- ná a ustatá sa vraciava- la neskoro večer do svo- jej chudobne zariadenej izbičky.

Malý obrázok v strie- bornom rámečku bol jej útechou. Zaplakala nad ním, maznala sa s ním, tísila ho k rozlútoštnenej hrudi a šepkala si:

— Vráť sa, môj milý, vráť sa ku mne...

VII.

Hongkong, v júni.

Moja drahá Nami!

Úfam, že už máš môj list, ktorý som dal

na poštu v Sasebo. Za- tiaľ sme sa dostali až sem a počasie máme nž niekoľko dní nezne- siteľne horúce. Dnes je 99 stupňov Fahrenhei- ta. Asi tucet našich ľudí to už odstonalo. Slniečny úpal strašne nám tu šarapatí...

Ja sám držím sa statočne. Len som tak úžasne opálený, že sotva sa poznávam, keď sa pozriem do zr- kadla. Ty, moja milá Nami, dozaista by si ma nepoznala.

V Sasebo dostal som tvoj milý list a už ve- la, veľa ráz som si ho prečítal a vždy znovu a znovu sa k nemu vraciam... Lutujem, že mama zasa trpí reumatizmom. Viem, ako ťažko vyhoviet jej, keď je chorá, a obá- vavam sa, že ti to zapri- čiňuje veľa žiaľu. Je to pre teba ťažká úlo- ha, ale ja som v du- chu ustavične s tebou.

Úfam, že tvoji drahí v Akasake sú zdraví!

A čo strýc Kato? Ten dozaista pilne záhrad- níči! — Iku teda od- išla. Ani neviem dobre prečo, ale veľmi ma to mrzí. Mám ju aj ja veľmi rád a tebe do- zaista veľmi chýba.

Prichádzava ta dakto navštíviť? Aspoň teta Kato a Sizuko San? — Píšeš, že Čiziwa San prichádza často. Moja matka mu veľmi zičí, a zaydačíš sa jej, ak budeš k nemu láskavá. — Je to ináč dobrý chlapec a azda bude ti môcť byť dakedy v da- čom nápomocný.

Tvoj Takeo.

P. s. Buď taká láskavá a prečítaj matke vložený list. Zostaneme tu nie- koľko dní a potom ide- me via Manila do Sid- ney. Odtiaľ via Nová Kaledonia do San Fran- ciska a zpäť na Hawaii. Úfam, že na jeseň bu- dem u teba. Teraz mi posielaj listy na adresu japonského konzula v San Francisku.

(5. pokračovanie.)

Sidney, v júli.
Moja milovaná
Nami!

Ako ďaleko som teraz od teba! Ale čím viacej sa od teba vzdalujem, tým bližšou sa mi stávaš, Nami. Keď tak za večera stojím sám na kapitánskom mostku a zahľadím sa na temné severné nebo, na ktorom nesčítateľné množstvo hviezd chveje sa v žiari, skvie sa ako diamanty, tu zdá sa mi, ako by som tam, medzi hviezdami, videl tvoju drahú tvár.

Nesmej sa mi, drahá Nami, priznám sa ti, že tvoju fotografiu nosím ustavične v náprsnom vrecku. A teraz stojíš tu pri mne a pozoruješ, ako ti píšem. Tvoje milé oči na mne spočívajú...

Vidím tu veľa krásnych rodinných yácht. A tak mi mimovoľne prišlo na um, či sa dočkáme toho, že by sme raz tiež mali svoju yachtu, veľkú a krásnu. Ja budem na nej kapitánom, naši synovia a vnuci budú dôstojníkmi a plavčíkmi. A potom teba, moju drahú belovlasú Nami, poveziem okolo sveta a ukážem ti miesta, kde kedysi mladý námorný dôstojník sníval o svojej Nami...

Tvoj Takeo.

Tokyo.

Môj najdrahší
Takeo!

Vždy znovu a znovu si prečítujem tvoje milé a vzácne listy. Ako som len rada, že si stále zdravý! V mojej izbičke i v mojom srdci je to smutno a prázdno bez teba, drahý. Často truchlím. Ale potom si spomeniem, že musím byť silná, lebo môj Takeo je v

službách vlasti a preto nemôže byť pri mne. A zo spomienok na teba zapalujem si ohníček a zohrievam sa pri ňom...

Mamičke je už lepšie. Ustavične sa vynasnažujem vyhovieť jej, aby som sa jej zavďačila, ale nedarí sa mi to, lebo som veľmi hlúpa a nemotorná.

Naši sú zdraví a trávia leto v morských kúpeľoch v Zuši, kde má otecko vilu, ako vieš. Katoovci sú v Okitse a my sme tu, v Tokyu, dosť osamelí.

Poznávam teraz, že neviem veľa vecí, ktoré by som mala vedieť. Doma som sa nenaučila ničomu z domácich prác a teraz by som ich mala poznať. Bývam preto často veľmi zahanbená a smutná. A myslím vždy len na teba a túžim za tebou. Keby som mala len krídla, aby som mohla ako vtáča aspoň na chvíľu k tebe zaletieť. Musím sa utešovať len tvojim obrázkom.

V škole som neveľmi dbala o zemiepis. Ale teraz som vyhladala svoj starý školský atlas a ustavične sledujem na ňom pohyby tvojho križníka. Niekedy si prajem, aby som bola mužom: stala by som sa plavčíkom a mohla by som byť ustavične pri tebe... Nesmej sa, môj milý, mojim bláznivým slovám. Všetky moje myšlienky krúžia len okolo teba, všetky letia len k tebe.

Nikdy som ani v novinách nesledovala tak horlivo povetnostné zprávy ako teraz. Hoci je to márne, keď si tak ďaleko odo mňa. Je mi však veľmi ťúžko, ak hlásia silné búrky, ak hlásia silné búrky. Daj na seba pozor, drahý...

Tvoja Nami.

Tokyo.

Najdrahší Takeo!

Každéj noci sa mi sníva len o tebe; moja túžba uvidieť ťa stáva sa stále netrepezlivejšou. Minulej noci sa mi snívalo, že sme išli do Ikau na warabi. Čosi prišlo medzi nás, ty si mi zmizol zpred očí a ja som cítila, ako padám do mora... Keď som sa prebudila, bola som nesmierne rada, že to bol len sen. Ale som jednako len veľmi znepokojená. Rada by som ťa už uvidela a veľa, veľa ti povedala...

Tvoja Nami.

VIII.

Bol chladný zimný večer. Pani Kei Kawašima sedela pri hibači až posamé zuby zabalená v teplé vatované kimóna a chvilami bolestne svrastila tvár a zastónala. Zase ju trápil reumatizmus. Keď bolesť povolila, dívala sa netrepezlivo na hodiny a pri tom jej z úst vždy vyšlo niekoľko mrzutých slov.

Bolo už osem hodín, keď pred domom zastavily dve kurumy. O malú chvíľu otvorily sa dvere a zvučný hlas volal:

— Dobrý večer, mama! Takeo, silnejší a azda ešte veselejší, než sme ho poznali v Ikau, hrmotne vošiel. Hneď za ním vchádzala Namiko San, krokmi tichým a ako by nesmelým, a povedala láskavo:

— Dobrý večer, mama, je mi ľúto, že sme ťa tak dlho nechali osamote.

— Bolo to naozaj ako bez konca. Kdeže ste tak dlho chodili? — pani Kei na vľúdne pozdravy svojich detí odpovedala mrzutým tónom.

Takeo sa zatiaľ pohodlne posadil a nedbajúc o náladu svojej matky, s úľubou pozoroval svo-

ju mladú ženu, ako sa točí okolo testinej, upravujúcej jej hibači a mnoho iných maličkostí, rozhovoral sa veselo:

— Mali sme krásne odpoľudnie. Boli sme najprv u Katoovcov a odtiaľ sme išli všetci spoločne, strýc, teta, Šizuko San, Nami a ja, k našim do Akasaky. Ti mali z nášho príchodu veľkú radosť, najmä deti, ktoré sú naozaj veľmi milé. Prišlo ťa potom ešte aj niekoľko iných hostí, rozprúdila sa veselá zábava a tak sme sa zdržali dlhšie, než sme pôvodne zamýšľali.

— Veštecí sú zdraví v Akasake?

— Ďakujem, sú. A máme odovzdať srdečný pozdrav od nich a tisíce-ré vďaky za darčeky. — A Namiko San — kdeže je to? Nech to Matsuo prinesie matke ukázať.

O chvíľku bola tu Nami so služkou, ktorá niesla veľký sväzok bažantov a jarabíc.

— Hľa, to nám posiela ju.

Oči panej Kei sa rozjasnily pri pohľade na tento dar.

— Generál bol, tuším, zasa poľovať.

— Ano, mama. Čo všetko ten ešte dokáže! Celé tri noci bol v horách a vrátil sa svieži ako mladík.

— A to je len o tri roky mladší odo mňa, — vzdychla vdova. — Aké to šťastie, byť zdravým! Zo mňa s mojím reumatizmom už nič nie je. Choroba je najväčším nepriateľom človeka. — Ale bude už deväť, čas pripraviť sa na odpocínanie.

Takeo a aj Namiko hneď poslušne vstali.

Keď boli už na odchode, spomenula si pani Kei:

— A — Yasihuto tu bol. Chcel sa s tebou rozprávať.

— Čižiwa? — akosi mrzuto sa spýtal Takeo.

— Azda len nechcel peniaze?

— Peniaze? — začudovala sa stará pani. — Dozaista nie. Ako ti mohlo také dačo prísť na um?

— No — náhodou som sa o ňom dačo dozvedel. Uvidím. Prehovorím si s ním.

— A potom — bol tu aj Yamaki San.

— O, ten bláznivý Yamaki. A ten čo chcel?

— Nemal by si sa o ňom takto vyjadrovať, Takeo. Prišiel ťa pozvať: desiateho budú mať spoločnosť.

— Hm, neveľmi ma to teší.

— Mal by si ťa ist. Vieš, Yamaki prijal od tvojho otca mnohé dobrodenia a vždy vďačne na to spomína.

— Mladí manželia potom

zaželali matke dobrú noc a odobrali sa do svojej izby. Preobliekli sa do teplých vatovaných kimón, posadili sa pri veľkom, kovovom hibači, ktoré bolo naplnené rozžeraveným uhlím a šírilo po izbičke príjemné teplo, tešili sa zo svojho znovu nadobudnutého šťastia.

Takeo San nevrátil sa na jeseň, ako bol úfal a písaval. Jeho križník sa akosi porúchal a pre nevyhnutelné opravy zdržal sa v San Francis-sku dlhšie, než Takeo bol tušil. Do vlasti dostali sa nazpät až koncom roku.

— Ako sa mi tu všetko zdá veľkým a pohodlným! — pochvaloval si Takeo. Na lodiach sa človek naučí skromnosti.

Pred synovým návratom dala pani Kei zaradiť jednu z väčších izieb v dome. Bol zaradený podľa starého japonského vzoru, lebo pani Kei nemilovala novoty a do svojho domu ich nezavádzala. Namiko San len horoko-ťažko vymohla pre svojho muža malý stolček a jedno kreslo. Stará pani postavila sa proti tomu, aby krásne pletené tatami po dlážkach kazil európsky nábytok. No i tak izbička bola pekná a útulná a mladí manželia cítili sa v nej veľmi šťastnými.

— Či vieš, Namiko San, že si opeknela za tie časy, čo sme sa nevideli?

Namiko San sa zapýrila až do krvava.

— Odídem, ak ku mne takto budeš hovoriť, Takeo San.

— Nie, nie, Nami San. Daj mi čaj, prosím, je mi akosi horúco.

— Vypil si u nás viac sake, než znesieš, môj milý. Moja matka ťa ustavične ponúkala — nepáčilo sa mi to, — odvetila Nami, starostlivo hľadiac na mužovu rozpalenú tvár.

Nami pripravila čaj a potom zasa sedeli na poduškách a z bezúčelých sáločiek usrkovali vonnú zelenú tekutinu.

— Nami, ty máš tak dobrého otca, — povedal zrazu Takeo.

— A dobrého muža, — vyklázlo z úst mladšej panej.

— Ako? Čo si to povedala?

Namiko San svoju zapýrenú tvár zakryla do bielych rúk. Takeo San ich jemne snal a dojata sa zadíval do verných očí svojej družky.

— Takeo San, pôjdeš k Yamakiom?

— Iné mi nepozostáva. Matka si to želá, ako si počula. Ak chceš, vezmem ťa so sebou.

— Nie, radšej nie. Mňa tam dakto veľmi nenávi-di.

(6. pokračovanie.)

— Teba, drahá Nami?
— Ano, O Toyo.

— Ach, bláznivá O Toyo, — zasmial sa Takeo, — mali by ju radšej vydať.

— Čižiwa San tam vraj chodí ako do rodiny.

— A, Čižiwa. — O tom som sa dozvedel všelijaké nepekne veci. Je zapletený do akejsi nečestnej finančnej aféry, hrá zakázané hry a vôbec jeho dôstojnícka česť je veľmi poškodená. Musím si s ním pohovoriť a upozorniť ho, že sa rúti do záhuby. — Ale nekalme si krátke chvíle svojho šťastia takýmto vecmi. Vieš, moja drahá, čo chvilu fa zasa budem musieť opustiť a ísť na svoju loď.

Namiko San sa pritulila k mužovi.

IX.

Dom pána Yamakiho stál v jednej z najkrajších štvrtí tokyjských, v Šibe. Bol dosť veľký a úhladný, a hlavne: bola vďaka neho veľká a prekrásna záhrada. Bolo tam jazierko s prirodzenými skaliskami, na návršiach sakury, na svahoch javory a krivolaké borovice, v údoliach bambusové húštiny — boly tam najrozličnejšie stromy a kričky a na jednom z návrší stál malebný pekný buddhistický chrámček.

Yamaki San vo svojom peknom dome rád videl veľké spoločnosti. Pravda, nemohol sa vystatovať známymi zo zemianskych alebo inakšie významných kruhov. On sám ako obchodník, a to ako obchodník nie najlepšej povesti, mohol okolo seba shromažďovať len ľudí, s ktorými bol v obchodnom spojení.

Mladý barón Kawašima bol najvznešnejším hostom. Nepoznal ľudí,

čo sa hemžili okolo neho, a nevedel, o čom by s nimi hovoril. Nemal rád také nadmierne množstvo jedla a tak nemierne pitie sake. Sedel tu už niekoľko hodín a stále prinášali nové jedlá a teľatí kupci nalievali ohrievané sake už niekoľko kimonách i po stoloch.

Takeo bol už tak unavený a unudený, že by sa bol najradšej vytratil a išiel domov. Ale chcel sa tu sísť ešte so svojim príbuzným, pánom Čižiwom, ale ten ešte vždy nepriehádzal. Nuž bol rád, ak sa mu podarilo dostať sa aspoň do záhrady a osviežiť sa trochu. Zasiel si až do vzdialenejších končín záhrady, aby ho nevyrušovali výbuchy radosti tých, čo už vypili väčšie množstvo sake, a aby sa mohol pokojne oddať svojim vlastným myšlienkam.

Boly to myšlienky dosť fažké, neveselé a točily sa okolo jeho príbuzného, Čižiwu Sana. Práve dňom predtým predložil mu na zaplatenie zmenku na tritisíc yenov, zmenku, na ktorej bol falšovaný jeho podpis a pečiatka...

Takeo ihneď pátral a dozvedel sa, že Čižiwa defraudoval peniaze z armádnych fondov a vypomohol si falšovanou zmenkou na svojho bratancia. A dnes sa mal tu s ním sísť a pohnať ho na zodpovednosť. Takeo sa pýril hanbou a hnevom.

Hnev poháňal jeho kroky. Dlhو tu chodil rázne s kopca na kopec, nikým nevyrušený. Ale naraz zašušfaly za ním ľahké kroky. Takeo sa obrátil, a hľa: stála pred ním O Toyo vo fialovom kimone z najjemnejšieho hodvábú, s vysokým dievčenským účesom Simada.

— Takeo San.

Takeo San bol neslušným spravovaním sa dievčata pohoršený a prevapený tak, že nevedel, čo povedať. V najbližšej chvíli sa však s nevôľou odvrátil a chcel odísť.

— Takeo San, utekajte predо mnou! — volala za ním O Toyo nahnevane.

Takeo sa zastavil:

— Neutekám nikdy pred nikým, O Toyo San. Chcem len prekaziť vaše neslušné spravovanie sa. Vy nesmiete tu byť so mnou samotná, to azda viete.

— Takeo San, cheela som si s vami len o dáčom pohovoriť.

— Nemáme o čom spolu hovoriť, O Toyo San. Necháte ma pokojne odísť a potom odídete aj vy, — povedal Takeo rozhodne, obrátil sa a odchádzal rýchlymi krokmi k domu.

Takeo San ešte rozladenejší než predtým vošiel do Yamakiho domu. Hostia, množstvom pozitého sake už hodne rozjarení, sedeli v salóne okolo spievajúcej a hrajúcej gejšy a vpadali jej do spevu hrubými dvojsmyseľnými poznámkami.

V jednom z rohov stál Čižiwa San s pánom Yamakim v dôvernom rozhovore. Keď Takeo San vstúpil, ponáhľali sa obidvaja k nemu.

— A, tu je náš pán barón! Chýbali ste nám už veľmi a ľutovali sme, že ste už azda odišli domov. Hľa, Čižiwa San práve prišiel a rád by sa s vami poradil o dáčom veľmi dôležitom.

Yamaki San, ktorému lica horely a oči sa leskly od množstva pozitého sake, odvieďol obidvoch pánov do vedľajšieho menšieho salónku.

Čižiwa San chcel sa s bratancom srdečne uvietať, ako to medzi nimi

bývalo zvykom. Zostal však nerozhodne stáť, zarazený odmietavým chovaním sa mladého baróna. Čižiwa San nevedel, že falšovanú zmenku Takeovi už predložili.

— Pán barón nepije? Nie ako starý pán barón? He — ako sa s tým pilo! Flaša za flašou. A bolo veselo. A to ja ešte, starý Hyozo Yamaki, to ja ešte dokážem.

— Yamaki San má dobrú náladu. — Obchody sa daria, všakže? — nutil sa Čižiwa San do veselého hovoru, hoci ho zamračená tvár Takeova stále zarážala.

— Obchody sa daria a výhlady sú tiež dobré. Len ešte viac kapitálu a zarobíme miliony. Co vy, Čižiwa San, vy nemáte majetku. Ale pán barón by sa mohol zúčastniť dajakým kapitálkom. Pán barón, len tak dvadsať-tridsať tisíc. Vyplatilo by sa vám to. Zasejeme tisíce a zožneme miliony. Pravda, pod cudzím menom.

Čižiwa San pozoroval, ako sa bratancovo čelo stále viac a viac zamračuje, a rozohňenému Yamakimu márne dával tajné znaky, aby prestal.

— Je to už s čtou našich dôstojníkov tak zlé, že si také útoky dovoľujete bez okolkov, pán Yamaki? — povedal Takeo nahnevane. — Odbavim si ešte istú vec s bratancom a potom už nebudem mať čo hľadať vo vašom dome.

— Pán Yamaki iste len žartoval, Takeo San, veď vidíš, že je v rozmarnej nálade.

— Venujme sa tvojim veciam, Čižiwa San. Odkázal si mi večera, že by si si tu chcel pohovoriť so mnou o čomsi dôležitom. Nuž čo chceš so mnou?

— Mám totiž — prosbu. — Yamaki San, ukážte tú vec, prosím, — vyražal zo seba Čižiwa, ktorému pod Takeovými hnevľivými pohľadmi bolo už nedobre.

— Pán barón je až príliš vážny — my sme viac ľudia obchodu než hocieho iného, — začal Yamaki San a otváral svoj veľký zápisník. Listoval chvíľku, až došiel k istej stránke, vyňal odtiaľ dlžobný úpis na tritisíc yenov a podal ho Takeovi bez okolkov.

— Odpusťte, pán barón, Čižiwa je mladý a bez majetku, a peniaze sa potrebujú.

Takeo San uprel na bratancia spytavý zrak.

— Prosím fa o túto službu, Takeo San.

— Dám ti hneď tri tisíce, — povedal Takeo po malej chvíli uvažovania.

— Máš ich pri sebe? — zaradoval sa Čižiwa San.

Takeo San mu podal falšovanú zmenku — za-platenú.

Čižiwa San sčervonelo od prevapenia a nevedel prerieť ani slova.

— Takeo San, odpusť, — blábolal potom, — Prišlo to všetko predčasne. Bol som raz u teba a nezastihol som fa doma. — Bol by som fa všetko vysvetlil.

— Bol by si mi vysvetlil, prečo si prestúpil zákon a morálne ohľady a povinnosti? Ty — dôstojník — vraj nútený? Kedy je čestný človek prinútený spáchať nečestnosť?

Takeo San nad svojím bratancom stál ako rozhnvaný sudca. Jeho slová na nehodného príbuzného padaly rozhodne a ostro ako úderý mečom a nemilosrdne drtily všetky pochybné obhajoby. Roztrhal zmenku rozhodene a pokračoval:

— Tu máš, darujem ti tých tri tisíce yenov, ale prerušujem naše doterajšie príbuzenské styky. Odo dneška nemáš prístupu do môjho domu.

Keď potom rýchle opúšťal sieň, vo veľkej miestnosti potkol sa o O Toyo San, ktorá tam načúvala.

Yamaki a Čižiwa zostali chvíľu sedieť zarazení. Yamaki sa však čo chvilu spamätal.

— No, Čižiwa, dostali ste za to prerušenie priateľstva tri tisíce, to ešte ujde, — zasmial sa hrubo.

Čižiwa San len stísel zuby a nepovedal ani slova.

X.

Toho roku prišla veľmi tuhá zima. Ľudia vraveli, že na takú sa ani nepamätajú. V krajine rozšírovaly sa choroby, vznikali od nastydnutia; a veľa ľudí zomieralo.

Aj Namiko San sa nachladila. Jedného chladného februárového večera došľala pre svoju testinú kimono a v neskorých hodinách ľahla si do svojej postele celá skrehlá. A keď uplynula polovica februára a jaro sa ohlasovalo prvými kvetmi ume (slyky), ešte vždy musela ležať bledá a vyslabnutá. Takeo San bol zasa na mori. Namiko San ležala vo svojej izbe v hodvábnych futonoch na lesklej tatamiovej podlahe a pozorovala hru slnečných paprskov, čo sem vnikaly papierovými stenami. Chvilami prižmúrla oči a oddávala sa sneniu — hádam šťastnému sneniu, lebo jej bledá tvár sa vždy zjasnila nežným úsmevom...

(7. Pokračovanie.)

Zrazu sa vonku za papierovou stenou objavil široký tieň, stena sa hneď nato odsunula a vošla Namiina testiná.

— Ako ti je dnes? — spýtala sa, sadajúc si na okraj jej lôžka.

— Ďakujem, mamička, dnes je mi oveľa lepšie než včera. Azda by som mohla aj vstať — ale, — Namiko márne sprobúvala narovnať sa.

— Nie, nie, len zostaň ležať, ako vidno, si zoslabnutá. Len sa vynasnaž vyždraviť čím skôr — už k vôli Takeovi. Vieš, aké starosti má o teba? Napísal ti zasa?

— Áno, maminka, — a Namiko vytiahla zpoza nadier svinutý list a podala ho svojej testinej.

— Teda v nedeľu pride. A aké zbytočné starosti si o teba robí. Je to rečí o lekároch a o cestách do kúpeľov. Pre malé prestydnutie. A keď som mala dieťa, zostala som v posteli len desať dní a nič sa mi nestalo. Len mu napíš, aby bol bez satrosti — veď som tu s tebou ja. Ešte zostane trochu v posteli a všetko bude zasa dobre.

Potom sa ťažko zdvihla a odchádzala.

— Daj na seba pozor, — povedala ešte, keď zasúvala za sebou bielu stenu.

Namiko San si zhlboka vzdychla. Pozorovala už dávnejšie, že testiná na ňu žiarli. Čím viac lásky jej prejavoval mladý manžel, matka bola tým zatrpkejšia...

Pohružovala sa práve do smutných myšlienok, keď vošla slúžka a ohlasovala:

— Milostivá slečna Katao prišla.

Namiko San otvorila oči a už vchádzala mladá, asi sedemnásťročná dievčina, štíhla a krásna.

— Sizuko San, ako som len rada, že si prišiel!

— Ako sa máš, Namiko San?

— Ó, ďakujem, dnes je mi trochu lepšie. Ale hlavu mám ešte vždy tak ťažkú a kašeľ ma často trápi.

— Úbožiatko, ale veď je ešte vždy tak chladno.

Sizuko sadla si na podušku, ktorú slúžka položila až tesne k Namiinu lôžku, ohriala si ruky nad rozžhaveným uhlím v hibači a mmla si nimi potom zimou sčervenalé lica.

— A ako sa má teta a strýc, Sizuko San?

— Sú zdraví, ďakujem. A často ťa spomínajú, keď je taká zima. Včera večer sme o tebe tiež hovorili. Otecko vraví, že by si mala ísť do Zuši na zotavenie.

— Takeo tiež píše, že by som mala zmeniť vzduch.

— Nože odíď čo najskôr z Tokya — to ti bude iste len na osoh. Je tu teraz veľa chorôb.

— Ale ja azda aj tuňá už skoro vyždraviem.

— Čo sú to za reči? Nesmieš sa pohrávať so svojim zdravím.

Prišla slúžka s čajom.

— Kane, prinies aj také dobré zákusky, — prikazovala Nami.

— Nie, netreba, veď ja som taký každodenný hosť, — odporovala Sizuko San. — Ale, aby som nezabudla, maminka ti poslať pomaranče — obávam sa, že nebudú dosť sladké, — a pre tvoju mamu osuši, ona ho má veľmi rada, všakže?

— Ó, ďakujem, akí ste vy všetci veľmi láskavi.

— Kane, kde je mamin-ka? — pýtala sa slúžky.

— Stará pani má práve hosťa, akéhosi pána z vidieku, — odvetila slúžka.

— No, to nesmieme vyrušiť. — Ufam, že máš dnes hodne času, Sizuko

San? Chcela by som ťa mať hodne dlho.

— Dokiaľ ťa neomr- zím drahá Namiko San. Olúpala by som ti pomaranč, ak by si chcela.

Sesternice sa rozho- vorily o rozličných prího- dách a starostiach ne- dávno dovŕšeného života a o vzájomných priateľ- kách z tých čias. Namiko San zatiaľ bielymi, skoro príchľadnými prstí- kmi nosila k ústam zlatozlté pomarančové dielce. Ob- čas pohodila hlavou, aby odstránila bujné vrkoče havraních vlasov, spada- júcich na bledú tvár.

— Počkaj, učešom ťa, — Sizuko San priniesla si z vedľajšej izby hre- beň, chorú opatrne česa- la a ustavične pri tom rozprávala.

— A včera to bolo veľ- mi pekné. Škoda, že si nemohla prísť. Všetky sa spytovaly na tvoje zdra- vie a posielajú ti veľa pozdravov. Vidiš, je to- mu len málo vyše roka, čo sme vyšly zo školy, a už tretina z nás sa vy- dala. Bolo to dosť zauj- mavé a veselé, keď tie novomanželky prišli s účesmi marumage a s tvárkami tak hrozne váž- nymi. Kitakoži San a Okubo San boli naozaj smiešne. No, a všetky hovorily len o sebe, ale- bo tak ešte o vydaji vô- bec. Maly sme aj debatu, či je pre nás lepšie za- chovať si starý systém s doživotnou vládou testi- nej v domácnosti, alebo či je výhodnejšie tak, ako to robia v Europe: totiž novomanželia idú do svojej vlastnej do- mácnosti. Niektoré boli za náš systém, niektoré za európsky — to asi tie, čo majú hodne prísne testiné, ha-ha, — zasmia- la sa Sizuko San veselo.

— Ale, odpusť, teraz som ťa porula, všakže?

— Nie, ďakujem ti, do- bre je to. Ale či sa pa- mätáš, Sizuko San, ako nám raz tvoja mamka

povedala, že pre mladú paniu je lepšie byť s testinou, aby nezlenivela a nestala sa sebeckou? Azda v tomto smysle by to bolo dobré — len ke- by život s testinami ne- bol niekedy tak ťaž- ky — — —

Sizuko San stáča dl- hé vlasy sesternice v pevný uzol a zamyslene hľadela na chorú, ktorá na chvíľku zavrela oči. Únava a utrpenie sa gra- čily na jemnej blédej tvári. Sizuko San vedela, ako mnoho utrpenia vlo- žil osud do života tejto mladej bytosti: v útlom detstve prišla o matku — aká nenahraditeľná to strata! Sizuko sa zamy- slela pri samom pomy- slení, že by tiež mohla stratíť svoju drahú mat- ku. Potom prišlo desať rokov života s macochou, ktorá nemala lásky pre toto nevlastné dieťa. — A teraz testiná — taká testiná! A tá rozličnosť oboch domovov. V prvom vládla žena pre- mrštená moderná, v dru- hom žena prehnane ne- moderná. Len v tom si boli podobné, že panova- ly rovnako despoticky a že pre úbohú Nami ne- mali ani trochu lásky.

Nami otvorila oči.

— Ach, teraz je mi ľahšie, ďakujem ti, dra- há.

— Čo, Namiko San, bý- va ešte taká rozhnevaná? — pýtala sa Sizuko ti- chučko.

— No, niekedy. Ale od tých čias, čo som chorá, je trochu lepšia ku mne. Pozri, ona to nemá rada, ak veľa myslím na Ta- kea. Lepšie, ak s ňou o ňom vôbec nehovorím. A Takeo mi vraví, že ona je tu kráľovnou, na kto- rej mi musí viaczej zále- ťať ako na ňom. Ale radšej nehovorme o tom.

Nami zasa zavrela oči. Sizuko sa zahľadela do svojej budúcnosti: Sunzi, jej snúbenec, je v služ- bách zahraničného úra- du. — Ona asi nebude často žiť so svojou testi- nou. — A rozhovorila sa zasa, zapriadajúc my- šlienky ďalej:

— Sunzi ustavične na- lieha na mňa, aby som sa učila francúzsky a ne- mecky, lebo vraj ako diplomatova žena tieto jazyky musím poznať. Ale keby to len nebolo tak hrozne ťažké.

— Ach, Sizuko San, ako sa len budem tešiť, keď ťa uvidím v maru- mage, hoci ti aj šimada veľmi svedčí.

— Ale choď, — bránila sa Sizuko. — A zabudla som ťa povedať: pamätáš sa na našu spolužiačku Hagisawaru San?

— Áno. Tá, čo sa tak skoro vydala? Vzala si, tuším, pána Matsudairu?

— Áno, tá. Minulý týž- deň bola rozvedená.

— Čo vravíš? Veď tu bolo už dieťa. Prečo?

— Matsudaira ju kla- mal s inými. A bolo to tak hanebné, že otec Ha- gisawarin rozhodol sa vziať si dcéru domov.

— Ako sme len my, spolužiačky, rozptýlené po svete, a každá iným osudom navštvivená, — vzdychla si Nami. — Ale, Sizuko San, my dve zostaneme už navždy priateľkami, všakže?

— Aj ja ťa o to pro- sim, Namiko San.

— Pozri, ja sa oddá- vam všelijakým snom, keď tu ležim takto nečinné. Predstav si, že by sme po niekoľkých ro- koch mali s daktorym štátom vojnu. — Admirál Takeo Kawašima by ob- sadzoval cudzie prista- vy. A neskoršie, až by Takeo skončil víťaznú bitku, tvojho Sanziho by vyslali, aby na mierov- vých pokonávkach dovŕ- šil Takeovo dielo.

— Áno, a potom strýč- ko Kataoka bude hlav- ným veliteľom armády a môj otec bude v pa- nskej snemovni prečítovať spis, ktorým sa povoľuje stotisíc yenov na armá- du.

— A my obidve bude- me horlivo pracovať v Cervenom kríži.

— Ale to musíš byť zdravá a silná, Namiko San!...

XI.

O pár dní po rozhovore s barónom Kawašimom Čižiwi preložili od ge- nerálneho štábu k pešie- mu pluku, ktorý mal síd- lo v ďalekom vidieckom meste. Bol ustavične v zúrivej nálade a všetok jeho hnev sa obracal proti Takeovi. Takeo si vzal Nami, s ktorou on bol rátal, Takeo ho za- vrhol, keď jeho finančné špekulácie zlyhaly a on si pomáhal, ako vedel. — Takeo mal majetok i ka- rieri pred sebou. — On nemal ničoho a jeho ka- riera bola skazená.

Bol marec, mesiac prvých kvetov, keď Čižiwi odchádzal do Tokya na dovolenku. Na stanici stretol sa so slečnou Ko- mou a paňou Kataoka. Zarazil sa a krv mu vni- kla do tvári. Vystriehol však, že dámy nevedely nič o jeho previnení sa a treste. Pozdravil sa im teda a spytoval sa s úsmevom na ich zdravie a na zdravie ostatných doma.

— Ale ako ste sa nám vy odcudžili, Čižiwi San. Ideme teraz do Zu- ši, máme tam chorú. Na- vštívte nás neskoršie.

— Chorú? Koho?

— Nami... Hľa, vlak je už tu, Koma, rýchle.

— Azda len nie je ťaž- ko chorá? — volal Čiži- wi San už do vlaku.

— Plúcna choroba.

(8. pokračovanie.)

Vlak sa rozbehol. Čiči-
iwa San pozdravil sa na
rozlúčenie a odchádzal
zo stanice zamyslený.
Jeho pery skrivil zlomy-
seľný úsmev. Koľko ráz
mu virily hlavou my-
šlienky na pomstu — a
teraz pomsta prichádza
sama, bez jeho pričine-
nia.

Choroba Namiina sa
povážlive zhoršovala a
konecom marea lekár roz-
poznal príznaky sucho-
tin. — Testinú dlho neve-
dela pochopiť, že by mla-
dá žena mohla byť ne-
moená. Rozprávala o roz-
maznanosti, posmievala
sa, a Nami vstala a nú-
tila sa do roboty. Naraz
pocítila prudkú bolesť v
hrudi, hlava sa jej za-
točila, prúd krvi vystre-
kol jej z úst.

Nami sa zatmelo v
očiach. Zdalo sa jej, že v
hmlistej diaľke vidí svoj
hrob. Smrť... Teraz, keď
okúsila najväčšie šťastie,
keď život jej mohol dať
lásku milovaného muža.
Všetko sa v nej vzo-
prelo proti tejto strašnej
možnosti. Protivila sa
jej mladost, jej túha po
šťastí, ktorého jej život
bol toľko dlžen...

Aj testinú sa nalažala,
keď nevestu uvidela v
krvi. Vedela, čo to zna-
meá; vedela, že suchoti-
ny sú nákazlivé, a teraz
by ju s radosťou bola
prepustila do Zuši. Nešlo
jej o ňu: len nechcela
mať nákazlivú chorobu v
dome. A potom: bála sa
hlavne o syna. No ná-
hoda tomu chcela, že Ta-
keo práve v tom čase
bol služobne v prístave
Yokosuka a k svojej mi-
lovej Nami bol teda
blíže, než by si to mat-
ka bola želala.

Bola prvá aprílová ne-
deľa. Zelené svahy hor-
ské beľaly sa už kvetmi
divých čerešní, ale po-
časie bolo celý deň hmlis-
té a daždivé. K večeru
bol dážď prudkejší a vie-
tor hvíždal a skučal
skulinami drevných

domkov v rybárskej de-
dinke Zuši. Rybári zasn-
nuli všetky drevené ste-
ny a ich domčeky vyzre-
ly smutne stemnelé a
ako by v nich nebolo ži-
vota.

Vila Kataoka bola tiež
bezpečne uzavretá. Ale
dnu bolo príjemne a jas-
no. Pred samým večer-
om prišiel sem Takeo.
Teraz bol už po kúpeli i
po večeri, sedel oproti
svojej žene a čítal list.
Namiako San šila hod-
vábnu kabelku: ale ruky
často spúšťala do lona a
s úsmevom sa zahľadela
v mužovu milú tvár.

Vo výklenku stála váza
s halúzkami rozkvitlých
čerešní: pár kvetov kvit-
lo vo vlasoch panej Na-
miko a snily o slnci, čo
ráno zanechaly v horách.

Takeo dočítal a skladal
dlhý závitok listu.

— Tvoj otec sa veľmi
stará o teba, Namiako San.
Mám zajtra robotu v To-
kyu, sprobujem odskočiť
do Akasaky a podať mu
o tebe dobré chýry, aby
sa upokojil.

— Zajtra? V takomto
nečase? Chcela by som s
tebou...

— Nezabúdaj, drahá
Nami, prečo si tu vo vy-
hnanstve.

— A — v takom vy-
hnanstve by som chcela
žiť celý život. Nezafajčil
by si si?

— Nie. Azda sa ti vidi,
že by som chcel fajčiť?
Môžem sa dosť nafajčiť,
aj keď nie som pri tebe.

— Ty milý — Iku, pri-
nes tie dobré koláče!

— Dobré koláče? Do-
zaista Sizuko San ich pri-
niesla!

— Nie, sama som ich
piekla. Skracujem si tak
dlhú chvíľu. Ale dnes mô-
žem zostať hore trochu
dlhšie, pravda? Je mi
veľmi dobre. Dnes lepšie
vyzerám, všakže?

— A to preto, že je tu
tvoj dr. Kawašima, nie?
— smial sa Takeo. — Ale
vyzeráš naozaj dobre. Si
už dozaista mimo nebez-
pečstva.

Iku priniesla koláče a
kotník s vrúcou vodou na
čaj, ponosujúce sa na ne-
čas, čo vonku tak šara-
patí. Aj sem do útulnej
izby bolo počuť, ako vie-
tor skučí okolo domu,
ako by hladal miesto, ka-
de by ta mohol vniknúť.
Ale šťastní manželia ne-
starali sa o nepohodu —
najmä keď nemohla k
nim preniknúť. Čítali len
teplo a jas svojho šťa-
stia.

— Pozri, drahý, je tomu
práve rok. Ani slova som
nevedela zo seba vypra-
viť, keď sa doma so mnou
lúčili. — A keď sme šli
po moste Tamelke — bol
práve plnmesiac — Boly
tam rozkvitlé sakury ako
tieto. Jeden z kvetov pa-
dol mi vtedy do vlasov,
ani som nič nevedela. Až
teta ma na to upozornila,
keď sme zostúpili pri va-
šom dome.

— Vidiš, milá, čas ute-
ká. Rok uplynie, ani ne-
vieme ako. A sotva sa
nazdáme, budeme oslavo-
vať striebornú svadbu. —
A ja si veľmi rád spomí-
nam, ako pokojne a dô-
stojne si vyzerala pri na-
šom sobášu. Až som sa to-
mu stále divil.

— Viem, že si sa čudo-
val. Ale čo, ak sa ti pri-
znám, že som bola celá
prestrašená a že obrad-
ný pohárček len-len že
som vedela udržať v ru-
ke?

— Jejej, ako sa moje
staré srdce chveje rado-
sťou, keď vás vidím v tak
peknej chvíli, — poveda-
la stará Iku, keď znovu
prinášala vrúcu vodu na
čaj. — To je zasa ako
vlani v Ikau.

— Ika! Aká som tam
bola šťastná!

— A ako mnoho warabi
si tam nasbierala!

— Nie — ty si mal via-
cej.

Čochvíľa tu čas wara-
bi bude zasa. — Pôjdeme
do Ikao zasa, všakže?
Len sa rýchle uzdrav,
moja drahá.

Po búrlivej noci svietlo
nádherné jarné ráno. Ta-

keo svoj odchod odložil
na odpoľudnie a hneď
ráno po raňajkách vyšli
si mladí manželia na blíz-
ke pahorky, porastlé
ihličnatým lesom, odkiaľ
mali krásny výhľad na
more.

Namiko San vykračo-
vala pomaly, opierajúce sa
o svojho silného, zdravé-
ho muža. Oči sa jej jas-
nily slncem a šťastím,
líca zružovievaly mier-
nym vánkom, čo vial od
mora i z ihličnatého le-
sa. Šli osamelými mie-
stami ako dvaja zafú-
bení, blúdiaci po zaká-
zaných cestách. Rozprá-
vali sa chvíľami ticho,
chvíľami hlasitejšie, ale
vždy to boli hlasy, vy-
chodiacie z čistých srd-
ce, prekypujúcich blahom lá-
sky. A chvíľami stíchali
hlasy a hovorili len po-
hlady, ktorými sa vpijali
do seba, ako by sa chceli
sliať v bytost jedinú, ne-
rozlučiteľnú.

Nami sa zrazu zasta-
vila:

— Nevieš, čo je s Či-
žiivom, milý?

— A, Čičiwa, ten neha-
nebník? Nevidel som ho
od tých čias. Prečo si na
neho spomínaš?

— Nesmej sa, ale dnes
v noci sa mi o ňom sni-
valo.

— O Čičiivovi?

— Ano. Snívalo sa mi,
že hovoril s matkou.

— Neznepokojuj sa ta-
kými myšlienkami, dra-
há. Ako sa ti Čičiwa
mohol priplieť do snov?

— Sizuko San mi ne-
dávno o ňom rozprávala.
Videla ho s Yamakim —
teda tak dajako to prišlo.
— Ale k nám už nikdy
nepríde, všakže, drahý?

— Pravdaže nie, len sa
neznepokojuj. Veď, ako
viáš, aj mama sa na neho
hnevá.

— A na mňa sa tiež
hnevá, že som chorá, —
vzdychla si Nami.

Takea zabolelo srdce.
Áno, matka ho ustavične
vystríhala pred návšte-
vami v Zuši, zakazovala
mu ich. Odvolávala sa na
možnosť, že by sa mohol
nakaziť. Niekedy dostá-
vala až záchvaty zúri-
vosti: a na hlavu jeho mi-
lovej Nami, na celú ro-
dinu Kataoka padaly
prudké, hnevliivé slová.

— Netráp sa tým, moja
milá. Bud zmužilá, po-
sbieraj všetky svoje sily
a chci byť zdravá. Potom
aj mama bude mať z teba
radosť. Ale si už ustáť,
tu si trochu odpočinieme.

Takeo San posadil sa
do mäkkého piesku a Na-
miko San klesla mu do
nárúčia.

— Ako je tu ticho a
krásne!

Nebo bolo bez jediného
mráčka a nekonečná hla-
dina mora sa blyšľala.
Nad nimi a nad tým vše-
tkým ticho a velebne
stály vysoké hory.

— Drahý.
— Áno?
— Uzdravím sa naozaj!
— Musíš sa uzdraviť.
Ja ťa uzdravím...

— Vieš, niekedy sa mi
zdá, že nevyzdraviem.
Moja mama zomrela na
túto chorobu...

— Ale, moja drahá Na-
miko San, ako to dnes
hovoriš? Veď vieš, čo
vraví lekár. Nie si ešte
ani dvadsaťročná a choro-
ba je len v samom za-
čiatku. Počula si už, že
nás príbuzný, Okahara,
stratil celú pravú polo-
vicu pľúc, lekári o ňom
úplne pochybovali a on
potom žil ešte pätnásť
rokov. Tvoj prípad však
je úplne iný — ty sa mu-
siš úplne vystrábiť a žiť
so mnou veľa rokov. Mo-
ja veľká láska musí ťa
uzdraviť. Či ťa nemilu-
jem dosť vrúčne, povedz,
drahá!

Privinul ju k sebe tes-
nejšie a zahľadel sa do
jej milých očí.

— Áno, uzdravím sa, —
povedala po chvíli. —
Ale prečo musíme vôbec
zomrieť? Chcela by som
žiť tisíce rokov. A ak mu-
sime zomrieť, zomrime
potom spolu, drahý...

— Keby si ma opustila,
nemohol by som žiť...

— Jak krásne by bolo
zomrieť spolu... Ale ty
maš matku, drahý, máš
svoje povinnosti. Jedna-
ko len budem musieť
odísť skoršie a počkať
tam potom na teba. No
sľub mi, že nezabudneš
na mňa, pravda, že nie?
— Miláčik môj, ako to
len dnes rozprávaš? U-
zdrav sa a buď tu so
mnou veľa, veľa rokov!

Stúlení zaplakali obi-
dvaja ako v predtuche
neznámeho smútku.

— Tvoja som v živote
i v smrti, drahý. Nič nás
od seba neodlúči, ani
choroba, ani nepriateľia,
ani smrť... Som tvoja a
tvoja budem naveky...

XII.

Čičiwa San odchádzal
zo stanice so zlomyseľ-
ným úsmevom na perách.
Či nie je to vhodná prí-
ležitosť na pomstu? Na
pomstu, na ktorú už tak
dávno pomýšľal? Za kto-
rou sa toľko natúžil!

Pravda, teta sa na ne-
ho hnevá. Ale už sa to
dajako narafičí, aby sa
smierila a aby sa k nej
dostal. Veď pozná jej
povahu, vie, ako jej tre-
ba zanoťiť.

Vyhľadal svojho pria-
tela Yamakiho Sana. Dlho
sa s ním radil a potom
Yamaki San odišiel k
starej barónke. U barón-
ky Kawašima, samozrej-
me, prišla reč na synov-
ca Čičiivu. Ako Intuje
svoje nerozvážne činy a
ako mu chýba hlavne
priazeň jeho milovanej
tety — to všetko vedel
Yamaki San.

(9. pokračovanie.)

Koncom apríla pozvala ho teta k sebe. Pravda, Takeo nebol doma. Vymenili si pozdravné vety, potom prišli otázky o zdraví všetkých členov rodiny a Čižiwa sa zaujímal hlavne o zdravie mladšej panej.

— Nie, niet nádeje na vyzdravenie, a toľko peňazí nás to stojí, — začala vdova podráždene. — Už tretí mesiac, a je to stále rovnaké ako bez konca. A Takeo je ako dieťa, nemožno s ním o tom prehovoriť.

— Precitujem s tebou, milá teta, všetku farchu tohoto smútku. Veľmi rád by som ti pomohol skutkom alebo radou. Ved za všetko, čo mám, ďakujem len rodu Kawašima. A keďže tento dom je mi blízky, odvážil som sa prísť v čase veľkej skúšky, hoci svoju tvár musím pred tebou skloniť zahabene. Obávam sa však o osud domu Kawašima. — Choroba mladšej panej je nákazlivá a Takeo San je jediný predstaviteľ rodu.

— Pravdu máš, aj ja to stále vravím. Nechcem, aby chodil za ňou do Zuši, ale márne sú moje reči. Tu mám práve zasa list od neho, a o čom píše? Čo robí Nami, čo vraví lekár, čo povedala ošetrovatelka — a nič iného.

— Áno, Takeo San svoju manželku veľmi miluje.

— Pre mňa — za mňa. Ale či preto smie byť neposlušným synom? Odkedy je dačo takého dovolené?

— Čižiwa San vzdychol zhlboka.

— Ako sa to všetko zmenilo! Takeo sa dobre oženil a zdalo sa, milá teta, že budeš mať teraz šťastný a spokojný život. A teraz prichodí taká ťažká skúška na dom Kawašima a hlavne na teba, jeho hlavnú strážky-

ňu. Ale ty si mala rodičov mladšej panej veľmi rada, pravda?

— Ja? A čože som od nich mala? Tá jej hrdá macocha ma prišla vtedy navštíviť a priniesla mi úplne nepatrný darček — to nie je práve veľká česť. Katoovci prišli asi dva razy, ale — Čižiwa zasa povzdychol zhlboka a vpadol barónke do reči:

— Namiini rodičia by veru teraz mohli mať trochu porozumenia pre našu starosť. Vidia, že ich dcéra je tu nemocná, a zostávajú úplne lahostajní. Ľudia sú teraz veľmi sebeckí.

— Naozaj.

— Ale my sa musíme teraz starať hlavne o Takeovo zdravie. Keby sa mu dačo stalo, rodu Kawašima je koniec. A ľahko by sa to mohlo stať. Ale čo si tu počať? Sú sosošani — to sú veru starosti.

— Sú.

— Pravda, povinnosťou rodičov je riadiť osudy detí, lebo deti nemajú skúsenosť a zvolia si neraz nesprávne cesty. Dobré je deti niekedy aj potrebať, ak to vyžaduje ich dobro. Nech to hoci aj ťažko znášajú. Neskoršie potom obyčajne uznajú, že rodičia sa správne zachovali.

— Dozaista.

— A čo, keby prišlo dieťa? Zrodilo by sa dozaista so zárodkom tejto choroby.

— Dozaista. A to je práve to najhoršie.

Čižiwa vedel teraz, že svoje semá pomsty zasial do úrodnej zeme, že čochvíla aj vyklíči a priniesie ovocie. Prešiel teda na iné téma. A keďže tetu nechcel rozptyľovať inými vecmi, odporúčal sa a odišiel.

Od toho času neprítomnosť mladého Kawašimu často využíval k návštevu tety. V započatej veci pracoval systematic-

ky ďalej — pripravoval smutné drama.

XIII.

Takeo prišiel, aby strávil s matkou večer, lebo jeho loď mala odplávať na manévry k Hakko-date.

V poslednom čase zastihoval starú dámu v nálade veľmi popudlivej následkom Čižiwovho huckania. Pri tejto návšteve však bola neobyčajne vládna.

— Mama, ty so mnou zaobchodíš ako s hosťom, — vyčitoval jej s úsmevom, pozorujúc, ako mu predkladá rozličné lahôdky a sama mu nalieva čaj.

— Vidám ťa teraz tak málo, že si mi skoro hosťom. Pravda, vitaným hosťom, najmä dnes. Už dávnejšie si želám pohovoriť si s tebou vážnejšie. — Bol si dnes v Zuši?

Takeo vedel, ako nerada jeho matka vidí jeho vychádzky do Zuši, ale nemohol povedať nepravdu.

— Bol — len na kratšiu chvíľu. Zdá sa, že je jej lepšie. A veľmi ju mrzí, že jej choroba robí ťažkosti.

— Mrzí ju to? — Stará barónka chvíľu zamyslene srkala čaj. — Mne tiež nie je dobre. Moja reuma je ustavične horšia, každý krok ma bolí a niet nikoho, kto by dozrel v dome.

Takeo pozrel sa na matku. Vyzerala silná a zdravá, lica mala zaokrúhlené a dosiaľ veľmi málo vrásk.

— Ja sa tiež len málo môžem zdržať doma a tak všetko je tu len na tebe. Želám by som si, aby sa Nami rýchle uzdravila a bola tu zasa s tebou. Aj ona za tým túži.

— Hádám — ale ja sa bojím jej suchoty.

— Mama, Nami sa uzdravuje. Uvidíš, až bude teplo, veľmi rýchle sa

zotaví. Veď je tak mladá a je to len začiatok tejto choroby.

— Nevieť, neviem, Takeo. Lekár mi povedal, že aj jej matka zomrela na suchotiny.

— Áno, ale Nami je ešte skoro dieťa, choroba je v začiatku a hojí sa...

— Ale zdedila svoje suchotiny po svojej matke, všakže!

— Nie. Len silné prechladnutie jej poškodilo pľúca. Hovorí sa síce o dedičnosti, ale v skutočnosti bývajú v rozličných prípadoch rozličné príčiny. Pozri, aký silný je Namiin otec a jej sestra Koma San. Vôbec — ľudia vydržia viac než lekári pripúšťajú.

Pani Kawašima sa chvíľu mlčky zaoberala svojou fajočkou: vyklepala popol, stočila závitok jemne krájaného tabaku, napchala, zapálila si nad hibačim, vybafla dva razy na svojho syna, niekoľkokrát otvárala ústa, aby prišla s vecou ďalej. Ale sedelo pred ňou jej jediné dieťa, a matka, nech už bola hocikaká, jednako len nerada zapríčiňuje svojmu dieťaťu bolesť.

— Vieš, Takeo, mne to všetko veľmi leží na srdci, — začala napokon. — Nemyslíš, že najlepšie by bolo, keby si Namiini rodičia svoju chorú dcéru vzali domov?

— Ako to myslíš, mama? Aby ju ošetrovali doma? Ved v Zuši je jej lepšie. Má tam pokoj, aký by nenašla u rodičov. Vieš, že sú tam deti. Keby sa teda mala aj vrátiť do Tokya, tak príde sem, do svojho terajšieho domova.

Barónka dopila svoj čaj a hlasom už hodne rozochvelým pokračovala:

— Takeo, naozaj nerozumieš, alebo nechceš rozumieť? Myslím: budeme musieť poslať Namiiko San domov.

— Poslať domov? Myslíš na rozvod?

Takeo sčervenel a chvel sa od rozčulenia.

— Áno, hoci aj ja len nerada by som to videla.

Takeo sotva zapálenú horiacu cigaretu rozmiaždil nad hibačim. Pozeral sa na matku a svíral pery — hnevom a ľútosťou.

— Nečudujem sa ti, milý Takeo. Aj mňa to bolí a premýšľala som veľa dní a noci, kým som sa odvážila povedať ti to. Ved nie nemám proti Nami a ty ju miluješ. Preto je mi ťažko hovoriť o rozvode. Ale uznaj: Namiina nemoc je tak nebezpečná —

— Mama, Namiina nemoc sa hojí. Nami bude čochvíla zdravá, — syn skočil jej do reči s hnevivým vzdorom.

— Počúvni ma, Takeo. Hádám je jej teraz lepšie. Viem od lekára, že sa táto nemoc časom zlepši a časom zasa zhorší. Zmena počasia, najmenšia neopatrnosť, a už je hneď horšie. „Nikdy sa to úplne nevyylieči“, povedal mi lekár. A čo je najhoršie: je to nákazlivé a dedičné. Ty sa nakazíš, budete mať dieťa, a to dieťa prinesie si na svet zárodek takej strašnej choroby. A ty si jediný syn, ty máš priviesť náš rod do ďalších pokolení. Otec zanechal ti veľký majetok a mikadovu priazeň. Poznáš svoje povinnosti? Vieš, čo si nášmu rodu dlžný?

Takeo vypočul matkinu reč mlčky. Videl v duchu milé, verné oči svojej ženy, videl ich tak jasne, ako ich bola na neho upierala ráno na brehu mora. Myslou prelietol mu smutný rozhovor, ktorý sa tam medzi nimi rozpradol.

— Mama, to nemôžem urobiť. To by bolo hrozné. A Nami by dozaista zomrela.

— Nuž tak by zomrela, — zvolala barónka tvrdo. — Mne ide o tvoj život a nie o jej. Mne ide o to, aby rod Kawašima nevyhynul.

— Ak myslíš na mňa, mala by si trochu aj cítiť so mnou. Ak je Nami súdené zmrieť, nuž zmrie ako moja žena — a nie inakšie. Dať sa pre chorobu rozvieť? Ako by som len mohol urobiť dačo tak strašného? — Máš v hlave len Nami. Nie si schopný inej myšlienky. Mysli aj na seba, na náš rod, na svoje povinnosti voči nemu.

— A náš rod mal by som chrániť ukrutným, neľudským činom? Čo by potom môj život bol hoden? Mohlo by z toho pre môj rod skrsnúť dačo dobrého? Z takej nepravdivosti? Nie, mama, k tomu rozvodu nedôjde.

Stará barónka rákala s odporom, nezmyslela si však, že by dobre vychovaný syn, a najmä jej syn Takeo, vedel tak tvrdohlavo odporovať. Vyrušovalo ju to z mieri, chvela sa rozčulenie a zlostou. Posbierala všetky svoje sily, aby nevypukla v zúrivosť, lebo vedela, že pozlotky by nič nedocielila. Vynucovala úsmev na tvár a pokračovala pokojnejším tónom:

— Nerozčuľuj sa tak, syn môj. Rozmýšľaj o tom pokojne. Si ešte veľmi mladý a nemáš skúsenosti. Prijmi radu skúseného človeka. Či nepoznáš príslovie: Zabi menšie zviera, ak tým môžeš zachrániť väčšie? Ty a náš rod je to väčšie zviera — Nami to menšie.

(10. pokračovanie.)

— Mama, to je hrozné, nefudské. Ty by si chcela, aby som Nami zabil?

Takeo chvel sa na celom tele a v očiach mal slzy.

Stará barónka zrazu vstala, sňala s oltára „iha“ — drevenú tabuľku s posmrtným menom Takeovho otca a postavila ju pred syna.

— Pozri, Takeo, duch tvojho nebohého otca hľadá na teba. Môžeš takto pokračovať v zanedbávaní svojich povinností — v neposlušnosti?

— Mama — ako môžeš takto hovoriť?

— Dáš sa rozviest, či nedáš? Kto je ti bližší, kto je ti viac: tvoja matka, či žena?

A pani Kawašima už rozzúrená tĺkla svojou fajočkou tak prudko o hibači, až jej hlavička odtetela a prerazila protihľadú papierovú stenu. Zároveň ozval sa za stenou bojzlivý hlas slúžky:

— Ráďte odpustiť, telegram —

Takeo vzal telegram, čítal, a slúžka rýchle odišla, nastrašená nahnevanou tvárou svojej pamej.

— Zajtra ráno odchádzam a vrátim sa asi za mesiac, hľadám neskorošie. Úfam, mama, že zatiaľ nič v tej veci nepodnikneš, ani sa nikomu o nej nezmieneš.

Matka a syn rozišli sa v nesúlade a sny obidvoch boli nepokojné. Keď potom Takeo ráno odchádzal, matka, trochu obmáknutá jeho odchodom, prisľúbila mu, že počas jeho neprítomnosti naozaj nič nepodnikne.

Pred odchodom zašiel Takeo k lekárovi a prosil ho, aby sa jeho žene venoval čo najstarostlivejšie. A keď si dal všetko do poriadku, zašiel si do Zuši rozlúčiť sa s Nami.

Keď došiel k vile Kataoka, počul, ako hore daktó vyhráva na koto. Stará ľúbostná pieseň, ktorú Nami dozaista jemne hrála, rozsmútila jeho dušu. Postál, aby si sotrel slzy...

Namiko San hneď spoznala, že mu dušu zžíra akýsi záľ. Pripisovala to však bližšie sa rozlúčke. Aj jej sa srdce svieralo bôlom, hoci sa statočne premáhala. S každým pohľadom dala mužovi milý úsmev...

Večerali spolu, ale jedli málo, lebo nemali chuti do jedenia.

Takeo musel odísť posledným vlakom.

— Naozaj musíš — drahý? — Namiko San pevne sa držala jeho ramena. Srdce jej pretekalo ľútosťou ako v predtuchu nešťastia...

— Musím, moja milá, ale vrátim sa k tebe skoro. Buď veľmi opatrná a uzdrav sa — uzdrav sa mi...

Nami sa nedala hore držať. Sišla až pred dom vypravadiť muža.

— Nachladíš sa tu, — protestoval Takeo. — Iku, poriadne sa mi o ňu staraj!

Všetci slzili. Aj starý sluha Mohei, ktorý vypravádzal mladého baróna na stanicu s rozsvieteným lampionom.

— Vráť sa ku mne — vráť sa ku mne! — volala Nami za milovaným mužom a slzy stekaly jej po bledej tvári...

A naproti nad lesom zachodil práve polmesiac...

XIV.

Pán Yamaki sa práve vrátil domov. Vykúpil sa v horúcej vode, obliekol pohodlné večerné kimono a usadený na veľkej mäkkej poduške pochutnával si na dobrej večeri, ktorú priniesla slúžka. Jeho žena sedela oproti nemu a obsluhovala ho.

Vyprázdnil už dvanásť myšičiek ryže a posunkom, ktorý prezrádzal telesné blaho a uspokojenie, odmietal trinástu misku, ktorú mu podávala žena. Podlhovastá misa, na ktorej boli rezky surovej ryby, bola už úplne prázdna, lebo pán Yamaki mal šasiimi veľmi rád.

V nádobe s horúcou vodou stály flaštičky so sake, ktoré už niekoľko ráz doplňovali. Pani Yamaki sotva stáčila plniť malý kalištek, ktorý jej pán a manžel nevypúšťal z ruky.

Slúžka priniesla noviny.

— No, akože je to s Koreou? — Á — ultimátum. Hľa, Čína už posielala vojsko. — Budeme mať vojnu. To je radosť — to sa peniaze zasa budú sypať. Pod, O Sumi, na to si aj ty musíš vypiť kalištek sake.

— Budeme mať vojnu?

— To je radosť, všakže? — Ale prinášam ešte aj iné dobré zprávy. Sišiel som sa s Čižiwiom. Všetko ide ako po masle.

— Takeo San privolil k rozvodu?

— Nie. Ešte sa nevrátil. A ani nemožno očakávať, že by dakedy privolil. Ale Namiko San zasa chrlila krv a barónka sa odhodlala rozvod uskutočniť počas synovej neprítomnosti. Čižiwiu ju veľmi dobre spracoval. Tak vidíš, všetko nám ide.

— Ťobá Namiko San.

— Ťobá? Ty si podarená. Chcela si sa jej zbaviť a keď sa to darí, začínaš ľutovať. Kedysi si hovorila: ťobá O Toyo San. Buď rada, že sa uprázdni miesto pre našu O Toyo.

— Len či sa tvoja O Toyo bude vedieť zapáčiť starej barónke. — Trochu sa toho bojím. Je tak tvrdohlavá a prudká.

— A to len preto, že ju nevieš vychovávať. Čože si ty za matku? Zavolaj sem O Toyo, ukážem ti, ako s ňou treba zatočiť, aby poslúchla.

Pani Yamaki hneď poslušne zatlieskala a pribehnuvšiu slúžku poslala po dcéru.

Trvalo to dosť dlho, kým sa O Toyo ukázala. Napokon sa však stena prudko odsunula. O Toyo vkĺzla dnu rýchlo, spustila sa na kolená a pozdravujúc sa otcovi, dotkla sa čelom zeme.

— Dlhú sme čakali na teba, O Toyo, — pokarhal ju otec. — No, poď, posad sa tu oproti mne a poslužiš mi, aby som videl, aká si zručná. Flašu neslobodno brať do ruky tak prudko. Trochu miernejšie, grációznejšie. — Tak, teraz si to uhlád, tak to bolo správne. Pozri, O Sumi, všakže je naša dcéra krásna?

— Hyozo! — napomenala pani Yamaki svojho muža. Ale pán Yamaki o to nedbal, lebo jeho mozog bol už hodne zahmlený výparmi zo sake.

— Len keby jej tie horné zuby tak nevystupovali z úst — to má po tebe, O Sumi.

— Hyozo! — zaznelo z úst panej Yamaki nahnevanejšie.

— No, nie je to tak zlé. — A čo som ti chcel povedať, O Toyo: Namiko San je chorá, ako vieš, nebezpečne chorá, a dojde preto k rozvodu. No, a kto má byť teraz jej nástupkyňou, čo myslíš? Či nie O Toyo, ktorá jej raz na obrázku rozskriabala tvár? Hm, uvidíme, či sa budeš vedieť stať barónkou Kawašima. Aby sme sa o tom presvedčili, pošleme ňu k starej barónke na próbu. Poprosíme ju, aby ňu vzala do cviku a naučila ňu dobrým spôsobom. Rozumiš? Ty sa zatiaľ postaráš, ako by si sa svojej budúcej testinej zapáčila, a to ostatné pôjde samé od seba. Rozumiš?

O Toyo San sa sladko usmievala a krútila útlým telom zboka nabok, chcejúc tak naznačiť, že sa hanbí.

Tu sa odsunula stena a slúžka priniesla list.

— Hľa, mám prísť hneď k barónke Kawašima, — povedal pán Yamaki a rýchle vstal.

XV.

Štrnásť dní po Takeovom odchode Namiko San zasa začala chrliť krv. Testinú to pobúrilo a zaumienila si vykonať rozvod prv, ako sa syn vráti.

Rodinu vikomta Kato jedného dňa prekvapila jej návšteva — pani Kawašima totiž ináč nevy-

chádzala. Prijali ju s obvyklou zdvorilosťou a pohostili čajom a lahôdkami. A všetci s napnutosťou čakali, čo ju k nim priviedlo.

A barónka napokon začala: koľko starostí jej len narobil Namiina choroba, že sa bojí o zdravie svojho jediného syna a že by následkom tejto choroby mohol zaniknúť rod Kawašima, lebo Takeo je jediný syn. Potom vyzvala pani Kato otvorene a hodne energicky, aby šla k Namiinmu otcovi vo veci rozvodu.

Vikomtesa Kato vedela, ako veľmi sa mladí manželia milujú, preto s najväčšou rozhodnosťou odpovedala byť sprostredkovateľkou tak nešťastného rozvodu.

Pani Kawašima odišla rozčúlená, s hrubými slovami na perách. A hneď po návrate domov poslala si pre pána Yamakiho.

Po nedelnej porade zavolali kurumu a Yamaki šiel do Akasaki k Namiinmu otcovi.

Od generála odchádzal práve hosť, vysoký státny dôstojník, keď sa prišiel Yamaki San. Na generálovom pracovnom stole bola rozprestretá mapa Číny a Korey a v popolníčku bolo veľa ohorkov cigariet.

Yamaki San bol zarazený prenikavo pátravým pohľadom generála. Ko San je chorá, ako vieš, vynn a aj európske zariadenie pracovne pôsobilo na neho tiesnivým dojmom.

Ukláňal sa dlho hlboko a napokon sa na vyzvanie generálovo posadil nemotórne na stoličku.

Poriadnu chvíľu nevedel zo seba vypraviť ani slovo a hneval sa na seba, že príď výrečnosti sa mu tak zasekol.

— Prichádzam od barónky Kawašima — poslala ma v istej dôležitej veci, — začal napokon. Ruky mal položené na kolenách a pohľadom blúdil po koberci okolo seba.

Generál pozrel sa prekvapene na pána Yamakiho.

— Stará barónka Kawašima chcela prísť sama, nebolo jej to však možné, preto poslať mňa, — oddrkoťával Yamaki San rýchle a studený pot zvlhčoval mu čelo.

— No — a?

Yamakiho Sama prenikavý pohľad generála mialot ustavične viacej.

— Stará barónka pre toto poslanie chcela získať najprv vikomtesu Kato, ale nepodarilo sa jej to, preto poslať mňa.

— No — a čo vlastne chcete?

(11. pokračovanie.)

— Ide o — bojím sa to povedať — stará barónka — chcem povedať — mladá barónka... Ide o mladú barónku. Neradi o tom hovoríme, ale veľké starosti nám robí jej zdravie, ktoré sa práve trochu zlepšuje, ako ráčite vedieť, na našu najväčšiu radosť.

— Ešte vždy neviem, čo chcete.

— Neradi o tom hovoríme, lebo sa obávame, že vám to bude nepríjemné. Ale tá choroba je veľmi nebezpečná a rodina Kawašima je veľmi malá, mladý barón je jediným výhonkom a stará barónka sa veľmi obáva, že by rod Kawašima mohol vymrieť.

Yamaki San zastavil zrazu prúd svojej výrečnosti a vydýchol si zhlboka ako zachránený človek. S čela stekali mu veľké krupaje potu.

— Rozumiem. Stará barónka chce, aby som dcéru vzal domov, — povedal generál pokojne. — Vrátil sa už Takeo San?

— Nevrátil, ale, pravda, je s tým usozumený.

— Dobré, Yamaki San, povedzte starej barónke, aby bola pokojná, vezmem si dcéru domov.

Yamaki San hneď vstal, rozradosený svojím úspechom, a odporúčal sa s mnohými hlbokými poklonami. Generál vyprevadil ho až k dverám bez slova.

Potom sa zatvoril vo svojej pracovni a dlho nevychádzal.

XVI.

Od Takeovho odchodu na manévry uplynulo už päť týždňov. Divé lalie už kvitli a Namiko San bola ešte v Zuši. Jej zdravotný stav sa tu

zlepšoval, tam zasa zhoršoval, takže už strácala nádej na svoje vyzdravenie. Lekár ju vytrvale utešoval a povzbudzoval a aj Takeove listy z Hakodate boli samá túžba po jej vyzdravení. A túžby Takeove boli aj túžbami Namiinými...

Namiko San v poslednom čase nedostávala z Tokia nijakých správ, čo ju veľmi prekvapovalo.

— Nie je ti to tiež divné, Iku, že nám z Tokia neprichodia nijaké listy?

— Pýtala sa jedného dňa starej slúžky, ktorá jej pomáhala robiť z laličiek.

— Aj ja sa tomu trochu čudujem, milostivá pani. Ale myslím, že tak nenazdajky sa tu dakto objaví. — Oj, aké nádherné sú tieto kvety!

— Naozaj. Keby sa len môj muž vrátil zatiaľ, kým nezhvädnu.

V tej chvíli od domových dverí ozvalo sa kuramajovo zavolanie, že prišiel hosť.

— Vidíte, milostivá pani, že stará Iku mala pravdu.

Obidve ženy vybehly a radostne pozdravovaly hosta — vikomesu Kato.

— No, akože sa máš, Namiko San? A aké chýry máš od Takea? — Pani Kato snažila sa hovoriť so záujmom, ale nedarilo sa jej to. Slová sa jej zasekávaly v hrdle a jej smutné oči vyhýbaly sa Namiimu pohľadu.

— Ďakujem ti, tetička, teraz je mi zasa lepšie, a od Takea mám veľmi pekné listy. Už sa tak teším, že sa onedlho uvidíme! — Ale čo je s tebou, tetička, ty sa mi dnes akosi nepáčiš.

— Ó, nie je mi nič, len hlava ma akosi pobolievava.

— Musíš si tu trochu odpočinúť, drahá tetička. Tuná sa osviežiš, hlava ťa prestane bolieť. Na pár dní tu musíš zostať.

— Ó nie, drahá Namiko San, musím ešte dnes späť do Tokia, a to už najbližším vlakom — a ty musíš ísť so mnou...

— Ja? Ale veď lekár mi nič nevravel o návrate do Tokia. Naopak, hovoril, aby som zostala tu vonku podľa možnosti čo najdlhšie.

— Áno, ale tvoj otec ťa už tak dávno nevidel — a rád by ťa mal zasa raz pri sebe — veď vieš, ako ťa má rád...

— K otcovi mám ísť? — začudovala sa Namiko San.

— Áno, drahá Namiko San. Len sa prichystaj rýchle na cestu, musíme najbližším vlakom — za noci by to bolo nepríjemné.

Namiko San tento divný návrat do Tokia hodne zmatol. Jednako myšlienka na stretnutie s milovaným otcom naplňovala ju radosťou.

Nepotrvalo to dlho — tri kurumy stály pred domom, aby vyviezly na stanicu vikomesu Kato, Namiko San a jej ošetrovateľku. Namiko San, keď už sedela v kurume, udeľovala starej Iku posledné rozkazy:

— Vrátim sa sem skoro, Iku, idem len otcu navštíviť. To rozošité kimono pre môjho manžela nateraz odlož, keď sa vrátim, sama ho došijem. Cestou nehovorili veľa. Namiko San kašľala a cítila sa dosť ustatou. A vikomtese Kato krvácalo srdce, keď sa pozrela na toto choré dieťa svojej nebohej sestry, ktoré si ide do Tokia pre bolestnú ranu osudu.

Zo stanice odchádzaly už za tmy a nad železnou bránou Namiinho otcovského domu horela už veľká lampa, keď vchádzaly do záhrady. Prídom stála macocha a Komasa San. Sotva sa s nimi Namiko San pozdravila, pribehli jej malí súrodenci, ťa by ich vietor bol privial, a s jasnými výkrikmi sa vešali na svoju Nē San (najstaršiu sestru).

— A teraz nám už neodídeš, stále zostaneš s nami, všakže? Pozri, všetky tvoje veci sú tu!

Namiko San smrteľne zbledla. Áno, tu to už naozaj všetko stálo rovnaké: jej pracovný stôl, toaletný stolček, celý rad košíčkov a rozličných iných vecí, čo si ako nevesta bola poodnášala do svojho nového domova.

Pozerala s tvárou na tvár, aby z nich vyčítala vysvetlenie. Stáli okolo nej všetci zarazení a maloktoré oko bolo suché.

Ozvaly sa známe ťažké kroky. Prichodil Namiin otec.

— Drahý otcé!

— Moje milé dieťa, ako som sa len na teba tešil a ako som rád, že ťa mám zasa doma!

Rozišli sa všetci mlčky a ticho sa rozhostilo po celom dome. V generálovej pracovni boli dlho do noci dve osoby pospolu: otec a dcéra. Hlava chorého dieťaťa ležala v otcovom lone a štihle tielko sa chvelo v bolestnom plači...

XVII.

— Zvláštne vydanie! Zvláštne vydanie o konfliktu v Korei!

Po uliciach hlavného mesta Tokia bolo živo, Roznášači novín, chlapi veľkí i malí, pobehovali po uliciach a do ich pokriku miešalo sa zvonenie zvoncov, ktorých každému z nich visel na chrbte celý strapec. Ľudia sa shrkli a rokovali o blížiacu sa vojne.

Dôstojníci prechádzali okolo na koňoch, v povozoch i kurumách a tvárili sa neobyčajne vážne.

V jednej z kurúm sedel mladý námorný dôstojník s tvárou opečenou na červeno. Jeho oči pozerali sa na svet jasne a veselo. To Takeo sa vracal z manévrov...

Služobníctvo významne mrkalo na seba, keď syn vchádzal k matke. A potom bolo počuť z izby hlasy zprvoti mierne a zarazené, potom hlučnejšie a búrlivejšie.

— Stúbila si mi, že nič nepodnikneš, ba že sa o tom nikomu ani len nezmieneš. Vieš, aké je to počínanie? Keď mi dnes

v Zuši povedal, že Nami šla po čosi do Tokia, hneď mi to bolo divné, ale nikdy by som si nebol ani len pomyslel, že by si sa opovážila spáchať tak strašnú vec. Mama, to je viac, ako môžem zniesť.

— Priznávam, azda som si nepočínala správne — odpusť, nemám nič proti Nami. Ale čo som urobila, urobila som z lásky k tebe, Takeo...

— Ale, ty myslíš vždy len na mňa a zabúdaš na česť, na ohľady k iným, na náš dobrý chýr, na ľudské city vôbec...

— Takeo, buď zmužilý. Si zalúbený do svojej ženy a nezáleží ti ani na matke, ani na zachovaní našej rodiny...

— Mama, to je predsa len hrozné! Či nechápeš, čo si mi tým urobila?

— Chápem ťa lepšie, než myslíš, Takeo. Ale vec je už hotová. Nevieť ani sama, prečo to išlo tak rýchle. Hneď súhlasili, hneď si vzali Nami domov.

Takeove zdravé biele zuby zatínali sa do pier tak silne, až sa z nich cedila krv. Matka pozorovala jeho vnútorný boj.

— Už sa to nedá zmeniť, Takeo. Úfam, že sa pochlapíš, že nepodnikneš nič, čo by prinieslo hanbu tvojej matke i tebe.

Takeo prudko vstal a odhodil darčeky, čo priniesol matke i žene z Hokkaida, tak prudko, že prerazil stenu.

— Mama, zabila si Nami i mňa, nechcem ťa viac vidieť!...

Vybehol z izby, vzbopil batožinu, čo nebola ešte ani rozbalená, a odišiel z domu.

Ešte toho večera vrátil sa na svoju vojennú loď do Yokosuky.

Konflikt s Koreou sa priostřil. Japonsko vypovedalo Číne vojnu. „Mat-sušima“ odišla s niekoľkými inými loďmi do Saseba. Takeo zúfalo chodil po jej palubách a tešil sa, že vojna pozbaví ho života, ktorý sa mu zdal bezcenným.

Čochvíľa odišiel na vojnu aj generál Kataoka. Ešte pred svojím odchodom postavil na slnečnom mieste svojej záhrady pekný domček a Nami tam žila so starou Iku.

XVIII.

Since rozlialo svoje prvé paprsky po bielem lôžku, keď Takeo otvoril oči. Oknom zaliehal sem monotónny spev rybárov. Takeo hľadel chvíľu do neurčita a potom zasa zavrel oči.

Poisťujte sa u najstaršieho kresťanského ústavu u banky SLAVIA v Bratislave

(12. pokračovanie.)

Takeo už mesiac ležal v nemocnici v Sasebe. S paluby boli ho odniesli v bezvedomí. Jeho rana nebola nebezpečná: granátové triesky uviazli v mäse, nezranily kosti. Noha ho ešte bolela, ale už sa mohol na ňu postaviť. A už rátať dni, kedy sa bude môcť znovu vrátiť na bojište a svoj život vystaviť nepriateľským granátom napospas. Spomínal, ako jeho kapitán a jeho druhovia padli skoro všetci. Prečo jeho bezcenný život zostal ušetrný? Celé jeho vnútro naplnila bolestná spomienka na Nami. Tak bolestná ako na najdrahšiu bytosť, čo zomrela.

S matkou sa už smieril, hoci ju dosiaľ neuvidel. Poslala k nemu starého sluha Tazakiho hneď, ako čítala, že leží zranený v Sasebe.

Nami chradla, ako sa Takeo dozvedel od Tazakiho. Myslel na ňu. Na iné ani nevedel myslieť. Duša prekypovala mu žiaľom. Aj slnce sa mu videlo smutným.

— Kawašima San, je tu pre vás balíček a debnička — spíte?

Takeo otvoril oči. Poslíček stál pri jeho lôžku a ukazoval mu malý balíček v nepremokavom papieri a ťažkú debničku, ktorá ležala pri jeho lôžku.

— Pre mňa? Od koho je to?

Poslíček prečítal meno Takeovi úplne neznáme.

— Otvor mi to, prosím.

Chlapec otvoril balík. Pod nepremokavým papierom bol biely papier: v tom potom v červenom furošiki zabalené mäkké vlnené kimono, punčochy z bielej vlny a mäkká hodvábná poduška. Debnička naplnená bola veľkými hruškami a žltými banánmi.

Takeovi poskočilo srdce. — Listu tam niet? Chlapec hľadal, ale ničoho nenašiel. — Ukáž adresu.

— Ano, to písalo ona. — Jej drahé choré ruky ušily pre neho toto kimono, punčochy i podušku... Zasišla do toho svoje láskavé pohľady, svoje slzy i vzdychy...

Chlapec odišiel. Takeo zmáčal podušku horúcimi slzami.

Nami bola jeho drahou ženou v živote i smrti, nech svet hocičo podnikal. Jeho matka vykonala rozvod jeho menom. Namiin otec vzal svoju dcéru domov s jej súhlasom. Nebolo medzi nimi nijakého spojenia pred očami sveta, pred očami ľudí. Nami nemohla byť viac jeho ženou pred svetom. A predsa si boli zasľúbili navždy — naveky. V jeho srdci zostala Nami jeho ženou pre život i pre smrť, aj pre budúcu existenciu.

Štábný lekár vytrhol Takea z dumania. Ošetril mu ranu a odišiel spokojný. Rana čochvíľa úplne zacelila.

Toho istého dňa priniesla mu pošta list od matky. Prosila ho, aby ju navštívil prv, než znovu odíde na bojište. Rada by si s ním vraj pohovorila o čomsi veľmi dôležitom.

Takeo vedel, že matka hľadá novú nevestu. Rozhodol sa hneď, že do Tokia nepôjde.

A keď o pár dní odhodil na bojište, na poštu dal dva listy: jeden pre matku a druhý pre Nami...

XX.

Prešlo leto a v horách rozkvitli farby jesene.

Po morskom brehu prechádzala sa Namiko San, sprevádzaná vždy svojou ošetrovatelkou. Chodila tu ako tóna, zviďlá a bleďá, a jej veľké čierne oči boly ako pramienky smútku. Každý rybár, ba

každé dieťa, čo ju stretli, úctivo sa jej pozdravili. Každý poznal smutnú históriu jej lásky.

Namiko San nestála už o život. Tešila sa už len na smrť a zarmucovalo ju, že tak dlho nepriehodí. Načo ešte žiť? Po smutnom detstve dal jej život okúsit sladkosti blaha a sotva ho chytila do svojich nežných rúčok, uletelo — a navždy sa pre ňu stratilo.

Dávala sa ošetrovať bezmyšlienkovite, prijímala lieky, počúvala lekárske rady a len si myslievala: prečo to, načo to? Zomrieť musím, zomrieť chcem — ničoho iného si už nežiadam...

A smrť jednako nešla tak rýchlo, ako si to Namiko San želala. Teraz už často chrliela krv a zachvacovali ju aj srdečné krče. Bývalo jej veľmi zle, nesmierne trpela. Ale zasa sa zotavila, časom zasa jej bývalo lepšie.

V Zuši sa zdržiavala najradšej. Tam mala najviac pokoja a tam mohla sa oddávať nerušené snom o niekoľkých chvíľach šťastia, čo tam bola prežila s milovaným mužom.

Občas prišla ju navštíviť macocha a súrodenci, najčastejšie však teta Kato a sesternica Sizuko. A túto sesternicu vidala najradšej, lebo od nej sa dozvedela o mnohých veciach, o ktorých chcela vedieť. Sizuko San mávala dobré chýry z bojišta, vedela o každej bitke, o každom hnutí lodi Matsushima, na ktorej bol Takeo. Sizuko San vedela, že O Toyo San prijali do domu Kawašima, že medzi nastávajúcou nevestou a testinom skrsol čochvíľa vojenný stav, ktorý bol prudkejší než vojenný stav medzi Japonskom a Čínou, a že O Toyo San napokon poslali neslávne domov. Všetky myšlienky Namiine zalietaly na bojište a hľadaly tam mi-

lovaného muža. Zpráva o jeho zranení pôsobila na ňu hrozne. Bolo to pre ňu tým hroznejšie, že nesmela mu ani písať, nesmela sa mu vôbec pred svetom priblížiť, lebo boli rozvedení...

Ale napokon našla východisko. Bolo tu ešte kimono, ktoré pre Takeo zhotovila už dávnejšie. Pridala k nemu ešte iné drobnosti. Iku vložila do debničky najkrajšie hrušky a banány, čo sa jej len podarilo v Zuši sohnat, lebo toto ovocie mával Takeo najradšej — a poslali všetko pod vymysleným menom...

A potom prišiel list zo Saseba. Namiko San čítala a zaplakala.

Namiko San uložili na odpoľudňajší spánok. Stará Iku a ošetrovatelka odišli, aby ju nerušili. Ale chorá ani len oči nezavrela. Vyňala list zpoza nádiar a čítala znova a znova, ani nevedela už, po koľký raz. Zrazu prenikla ju páľtivá túžba zajať si na miesto, kde sa na jar svojmu mužovi naveky zaslúbila.

Odišla nepozorovaná do záhrady a vyšla na breh. Obloha bola zatiahnutá ťažkými tmavými mrakmi: bolo тихо a dusno ako pred búrkou. Na cestách nebolo živej duše.

Nami kráčala pomaly a ustato po tej istej ceste, po ktorej išla kedysi s Takeom. Trvalo to hodne dlho, kým došla na miesto, kde vtedy spolu sedeli. Sadla si a spomínala si na všetko, čo si vtedy povedali, sľubovali a prisahali. Hľadela smutne na skaly, na stíhle more. Vtedy všetko plávalo v slnečnom jase a lesku. A dnes je všetko zamračené, na všetkom visí hmľa smútku ako v jej duši.

Srdce sa jej svieralo, hlava bola ťažká ako olovo. Nami zažmurkala unavené oči. „Tu zomriem,“ myslela si. Slzy sa jej perlily zpod spustených mihalníc, stekali po schudnutých líciach a spádali na hodvábné kimono.

Stmievalo sa, keď Nami otvorila oči. Víchor jej zaskučal do uší, more s hukotom sa k nej približovalo a skrápalo jej už celé telo.

— Zomriem — teraz zomriem, — zasepkala si Nami a usmiala sa na hučiace more. V nasledujúcej chvíli víchor smietol jej slabé tieklo do zúrivých vln...

Tu sa v blízkosti ozval výkrik: ktosi pribielhol a vlnám vytrhol ich kôst — — —

XX.

Trvalo to celý rok, kým sa vojna skončila. V prvých dvoch mesiacoch

dobyla japonská armáda Wei-hai-wei a rozprášila pluky peiyaganské. Potom po dobytí Peskadoru hnalo sa mikadovo vojsko ako víťazná vlna a na východ preniklo až k rieke Liao. Potom prišla Čína do Japonska pokonávať sa o mier. Li Hung Čang a gróf Hirobumi Ito v Simonoseki podpísali mierovú smluvu.

Pôvodná smluva sa po intervencii Ruska, Francúzska a Nemecka zmenila: Japonsko vyprázdnilo ostrov Liao-tung a dostalo od Číny značnú náhradu.

Takeo sa zúčastnil v mnohých bojoch a zaznamenali veľa jeho hrdinských činov. Pri dobývaní Port Arturu zachránil život gen. Kataoku. Tam padol Čičiwa: Takeo mu nad hrobom odpustil, pochoval ho a napísal o ňom matke.

Teraz sa Takeo vracal k matke, ktorú pred rokom opustil v hneve. Po búrlivom a tvrdom vojennom živote zalahodilo mu pohodlie domova a matka privítala ho srdečne a láskavo. No cítili obidvaja, že čosi je medzi nimi, čo obidvaja obchádzajú s obavou, a že pre toto čosi nemôžu sa k sebe priblížiť.

Takeo pohodlne sa vykúpal, večeral vyberané jedlá, ľahol si do mäkkého lôžka, ale tejto prvej noci doma ani na chvíľku nezažmuril oči. Všetky jeho myšlienky zalietaly k drahej Nami. Spomínal si, ako bývala s ním v tomto starom dome, koľkými pozornostami ho obklopovala, aký milý mu býval jej hlas, jej pohľady, jej úsmevy.

A ako sa s ňou potom ľúčil v Zuši, nemajúc ani tušenia, že sa s ňou ľúči navždy. „Vráť sa skoro!“ — volala za ním vtedy, keď odchádzal na stanice.

No — a teraz sa vrátil... Načo? Pre koho?

Smutne plynuly Takeovi všetky dni jeho dovolenky. Nemohol zajať ani k tete Kato, aby sa spýtal, ako sa má jeho Nami. — Nikoho sa nemohol na ňu spýtať. Rozvodom sa všetko tak ukrutne a navždy skončilo.

Ani sám nevedel, ako sa jedného dňa dostal do Zuši. Obchádzal vilu Kataoka najprv zďaleka, a keď videl, že je všetko zavreté, šiel bližšie. Bol už pri samom dome, keď uvidel starého sluha Moheho a nestihol už vrátiť sa nepozorovane. Mohe úctivo sa mu pozdravil, spýtal sa pána, kedy sa vrátil z vojny a ako sa mu voďi.

— Ďakujem, — odpovedal Takeo. — A ako sa máš ty? Si tu sám?

(13. pokračovanie.)

— Áno — pani barónka — totiž milostivá slečna — naša drahá chorá, bola tu až donedávna s Iku. Išla do Tokia, keď sa náš pán vracal z Číny. A počul som, že potom všetci šli do Kyota, a azda sú tam ešte aj teraz.

— Do Kyota? To je teda zdravá? Kedy ta asi šli?

— Asi pred týždňom.

Teraz sa stariec akosi zarazil. Uvedomil si, že hovorí s rozvedeným mužom svojej veliteľky, a ľakol sa, či nepovedal azda veľa.

Takeo pochopil. Zapýril sa a stál pred starcom zahabnený ako školák.

— Ráďte vojst, pán barón, uvarím vám čaj, — povedal po chvíli mlčaniam starý Mohei. Bolo mu mladého muža ľúto.

— Nie, ďakujem ti, Mohei. Idem vlastne do Yokosuky a tadeť prešiel som okolo len tak náhodou.

A Takeo šiel ďalej zamyslene, naozaj do Yokosuky, kde kotvila jeho loď.

Ale táto „nahodila“ prechádzka zapríčinila, že zmeškal vlak. A keďže jeho loď z Yokosuky práve odchádzala, šiel iným vlakom, aby ju zachytil v Kóbe.

XXI.

Keď sa generál Kataoka vrátil z vojny, vyžiadal si hneď dôverný rozhovor s Namiiným lekárom. Potom odmietal všetky pozvania, všetky počty a slávnosti a venoval sa úplne svojej chorej dcére.

Aby Namiiko San mala zábavu a rozptýlenie, začal s ňou i so starou Iku do Kyota a Nary. Na-

vštevovali pamätne chrámy a prechádzali sa po veľkých tichých záhradách okolo nich. Otec pri tom vyvolával rozličné spomienky z Namiinho detstva, ako by s ňou, zasvätenou smrťou, chcel zopakovať všetko, čo pekného bolo v jej živote.

Nami prekypovala smútkom. Pre ňu nebolo už radosti, nebolo nádej. Videla pred sebou tieň smrti. Tešila sa smrti ako svojmu vyslobodeniu. Ale starého otca ľutovala. Vedela, ako veľmi ju miluje a aké hrozné musí byť pre neho jej pomalé umieranie. Aj ona zbožňovala svojho otca — veď koho iného mala?

Takeo žil stále v jej smutnom srdci.

A mala horúce želanie, ktoré nikomu nezradila: stretnúť sa s ním ešte raz, dajako náhodou. Myslela na to aj teraz, keď opretá na silné otcovo rameno prechádzala sa kyotskými vonnými čajovými záhradami. A ako sa vnútorne rozčulovala a premáhala, dostávala prudké záchvaty kašľa a klesala otcovi do náručia slabá a vyčerpaná.

— Nie, už je mi zase dobre, — usmiala sa potom vždy na neho, aby ho potešila. Ale jej úsmevy boli samý bôľ a smútok.

Tri kurumy šli stále za nimi. A generál zoslablú Nami posádzal občas do vozíka.

Namiiko San očividne vädla a chradla o otec sa rozhodol zaviezt ju domov.

Sedeli sami v oddelení prvej triedy. Generál čítal noviny, Nami sedela pri ňom pri otvorenom okne a pozorovala okolie. V stanici Yamašima vlak zastavil a v tom istom náhavo-

— Dám mu to, moje drahé dieťa, a budem mu o tebe rozprávať. — Teta Kato nevedela sa viac opanovať. Skryla si tváre do dlani a zaplakala.

— Srdce — zastonala Nami a obidve jej rúčky zaryly sa do ňadiel.

Generál klesol k jej lôžku bôľom premožený.

— Usni pokojne, moje dieťa drahé...

Nami sa usmiala na neho ustatým úsmevom a vydýchla naposledy...

Za tri dni ju pochovali na zelenom cintoríne v Aoyame. Rakvu zaplavovali kvety. Aj stará barónka Kawašima poslala kvety. Ale neprijali ich.

XXII.

Od Namiinej smrti uplynuli tri mesiace.

Stará barónka Kawašima sedela vo svojom salónku a oproti nej pán Yamaki.

— Ľudia povrávajú, že počas vojny zarobili ste veľa peňazí, Yamaki San.

— Ach, ľudia potárajú ani nevedia čo, — vykrúcal sa Yamaki San. — Zarobil som len tak, že sa mi moja námaha vyplatila. A ako sa má mladý pán barón? Je ešte v Sasebe?

— Nie. Včera sa vrátil. Dnes je od rána preč — ani neviem, kde je.

— Naozaj ľutujem, že som sa mu nemohol po-zdraviť. A prišiel som vlastne oznámiť vám, pani barónka, i jemu, že naša O Toyo bude mať svadbu.

— Tak? A kto si ju vezme?

— Matsumoto San z ministerstva obchodu. Prosím, aby ste našu domácu slávnosť tiež poctili svojou návštevou.

Barónka prisľúbila, že to povie Takeovi a Yamaki San odišiel.

— Kde sa len Takeo zdržal, — myslela si, lebo sa už blížil večer a Takeo sa ešte vždy nevracal.

Takeo prišiel domov včera večer a dnes ráno ponáhľal sa na cintorín, k hrobu svojej milovanej Nami.

Keď ta po obede prišiel generál Kataoka, stál tam Takeo ešte a ustrudnuto sa pozeral na zelený rov.

Generálove oči zaliali sa slzami:

— Vzmúž sa, Takeo. Pozri, aj mne puká srdce žiaľom. Ale volá nás život, volajú nás povinnosti...

A Takeo odchádzal spolu s generálom.

Išli spolu ako otec a syn.

KONIEC.

Poisťujte sa u najstaršieho kresťanského ústavu u banky **SLAVIA** v Bratislave